

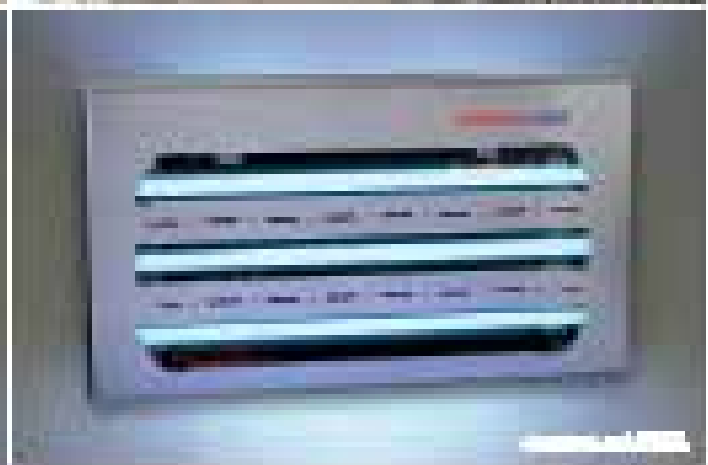
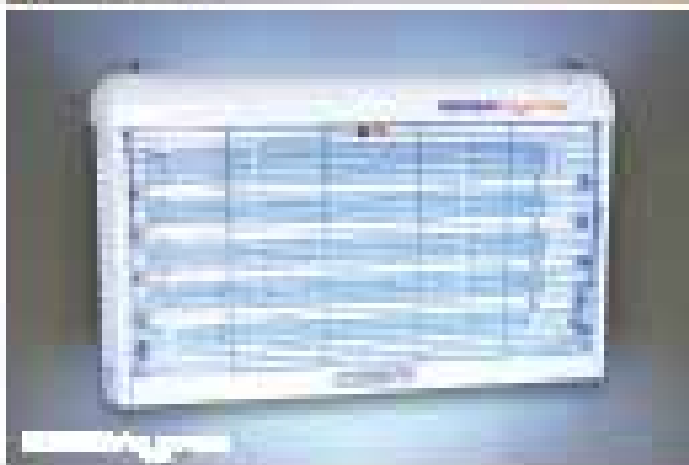
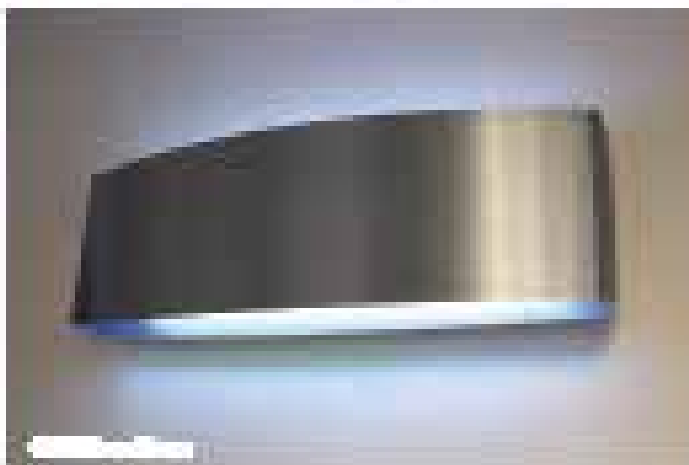
Opleiding en examinering rattenpopulaties

Pagina 34

- ▣ Velmuizenschade per sateliet te zien
- ▣ KillgermRIWA Infodagen 2015
- ▣ PestScan ontwikkelt module buitengebruik biociden
- ▣ Plaagdier Preventie Nederland
- ▣ ARs in Nederlandse roofvogels
- ▣ Hoe zit het met onze veiligheid?

Milieuvriendelijke vliegenbestrijding

14 WATTE PESTWEST® QUANTUM® INACTIEF WOOD LAMPEN
ROBBER PRESTATICS | LAAG VERBRUK | VERMINDERDE GLAS- EN KWIKINHOUD

De nieuwe generatie PestWest vliegenlampen zijn uitgerust met grensverleggende en energiezuinige technologie.

Milieus, veilig en energiezuinig: PestWest Quantum UVA-lampen, onderbouwd door een elektronische besturing voor een perfect controleerd en controlerbaar laag energieverbruik. De volledig metalen units zijn snel en gemakkelijk te installeren, met een arm die het licht precies richt op de vliegen. Het licht is elektronisch - zonder gebruik van starters - aangedreven worden.

Het blad voor de
plaagdierbestrijdingsbranche wordt twee
keer per jaar gepubliceerd in een oplage van
1700 stuks.

Redacteur

Dr. ing. Joeke Nijboer

Redactioneel medewerkers

Ardaan Gerritsen / Rinus van Zanten

Geeft de stand van zaken weer binnen de
plaagdierbestrijdingsbranche.

Pest Control News staat voor informatie
verstrekking en uitwisseling van gedachten.

Nieuws, artikelen, brieven, reacties,
adreswijzingen etc. kunt u zenden aan:

NT Services, t.a.v. Pest Control News

J. Nijboer

Struisvaren 21

2661 PW Bergschenhoek

Nederland

telefoon: 31 (0)10-5290420

E-mail: Joeke@pestcontrolnews.com

Advertenties

Voor informatie betreffende advertenties kunt
u contact opnemen met de redactie of uitgever
van dit blad.

Advertenties dienen minimaal drie weken voor
het verschijnen van het blad in het bezit te zijn
van de redacteur of uitgever.

Ontwerp

Albatross Marketing

Druk

Drukkerij Baudoin

E-mail: noella@drukkerijbaudoin.be

Tel: +32 (0) 475 433 163

In deze uitgave

16 KillgermRIWA Infodagen

6 Interview

Vanaf De Zijlijn

- 5 Zonnepanelen een nieuwe kans?
- 6 "Interview"
- 9 Mierenvaria
- 10 Veldmuizenschade per satelliet te zien
- 12 Red runners
- 12 Ganzen bestrijden met kooldioxide
- 14 Louvre vraagt hulp van bestrijdingsfirma

Conferentie Verslagen

- 16 KillgermRIWA Infodagen 2015
- 19 PestEx 2015 breekt alle records

Technische Zaken

- 21 Toekomst van rodenticiden ligt in uw handen!
- 22 PestScan ontwikkelt module voor buitengebruik biociden
- 26 Plaagdier Preventie Nederland
- 28 AlpreBO "Hoe kan ik uw helpen?"

Nieuws Van De Brancheorganisaties

- 30 Meerdere normen, in één keer certificeren
- 31 CPMV
- 32 ARs in Nederlandse roofvogels
- 33 NVPB bijeenkomst 20 mei
- 34 Opleiding en examinering inzake beheersing van rattenpopulaties
- 35 CEPA nieuws
- 36 Hoe zit het met onze veiligheid?
- 37 Derde KAD-Kenniskring Dierplagen

Wie is Wie / Agenda

- 39 Agenda

© Pest Control News Limited 2015.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Pest Control News aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor aangeleverd materiaal zoals advertenties en teksten. Pest Control News aanvaardt geen claims voortvloeiende uit advertenties of resultaten naar aanleiding van het gebruik van middelen en producten.

Pest Control News houdt zich het recht voor om artikelen te weigeren.

Van de redacteur

Nog anderhalf jaar (1 januari 2017) en dan moeten alle plaagdierbestrijders volgens het IPM-principe werken om ratten buiten te mogen bestrijden. De tijd van voorstellen en heftige discussies is voorbij en we moeten er aan geloven. We mogen geen ratten meer buiten bestrijden door gewoon gif neer te leggen. Eerst moet een grondige inventarisatie plaatsvinden van wat de oorzaak is van de overlast en vervolgens moet naar manieren gezocht worden om ratten zo goed mogelijk te weren en op een gifvrije manier te bestrijden. Wanneer dat niet lukt mogen anticoagulantia worden gebruikt. Het gehele proces moet tevens worden vastgelegd.

Hoewel nog vele plaagdierbestrijders zeggen dat dat een onwerkbaar situatie wordt hoor ik hier en daar ook geluiden dat het wel werkbaar is wanneer er met klemmen in lokdozen wordt gewerkt. Er zijn al diverse fabrikanten die inspelen op de nieuwe situatie om klemmen in lokdozen te plaatsen en er is al een fabrikant die een app heeft om de vereiste gegevens snel en efficiënt vast te leggen. In het uiterste geval mogen anticoagulantia worden gebruikt waarvan er enkele op de markt toegelaten zijn. De beide plaagdieropleidingsinstituten zijn bezig met het maken van een eendaagse cursus om de plaagdierbestrijders alle in en outs van IPM bij te brengen rondom het bestrijden van ratten buiten gebouwen.

Eén troost: niet alleen wij maar alle Europese landen moeten vroeg of laat aan dezelfde regels voldoen. In Engeland is men er ook volop mee bezig en ook daar is de grote vraag hoe de agrariërs dit zullen toepassen. Men heeft daar gesteld dat er streng op toegekeken zal worden hoe agrariërs met de nieuwe regelgeving om zullen gaan. Hopelijk zal dat ook het geval zijn in Nederland.

Frank Swinkels stelde tijdens het interview met hem, dat het gebruik van lijmplaten onder bepaalde voorwaarden weer zou moeten worden toegestaan. Hopelijk gaan de beleidsmakers er eens serieus naar kijken! Verder is hij een groot voorstander van één organisatie, een opleidings- en exameninstituut en denkt hij dat de er over een aantal jaren minder zelfstandige plaagdierbestrijders en meer grotere bedrijven zullen zijn. We zullen zien wat er gebeurt.

Veel bewondering heb ik voor broer en zus Guy en Caroline Schelfhout die in Schellebelle bezig zijn om op latere leeftijd nog een nieuw bedrijf te beginnen. Hun kennis en ervaring zal zeker helpen om dat te laten slagen.

De KPMB zal nog dit jaar een "harmonisatiedag" organiseren. De plaagdierbestrijders worden geconfronteerd met verschillende normen en

keurmerken (CEN EN16636, IPM-protocol, URL 5001, KPMB-keurmerk en het KAD-keurmerk). Daarnaast zijn er nog andere richtlijnen waar we wel of niet aan moeten voldoen, zoals VCA(vol) of het wel of niet maken van een RI&E. Kortom, er komt nog veel op ons af en de vraag is, hoe kunnen we daar het beste mee omgaan.

De KillgermRIWA Infodagen waren dit jaar weer succesvol. Het was de laatste keer dat ze jaarlijks worden gehouden. In het vervolg worden de KillgermRIWA Infodagen en BeneluxPest afwisselend eens in de twee jaar gehouden.

Dit is de laatste keer dat Pest Control News grotendeels in de avonduren en de weekends gemaakt wordt. Omdat ik met vervroegd pensioen ga, heb ik in het vervolg de mogelijkheid om PCN overdag te maken. In het interview door Yvonne van Gorp geef ik een overzicht van wat ik tot nu toe gedaan heb en wat ik in de toekomst wil doen. Eén van die zaken is, dat ik nog zeker een groot aantal jaren het redacteurschap van dit tijdschrift zou willen verzorgen. Met elk nummer krijg ik weer met nieuwe aspecten van de plaagdierbestrijding te maken wat ik ontzettend leuk vind. Dat komt mede door de bijdragen van fabrikanten, distributeurs, plaagdierbestrijders, organisaties, instituten en alle anderen die een bijdrage leveren aan dit tijdschrift, waarvoor mijn welgemeende dank!

Joeke Nijboer

Zonnepanelen een nieuwe kans?

rendement van zonnepanelen te krijgen moeten ze niet verontreinigd zijn met vogelpoep. Dat scheidt kansen voor plaagdierbestrijders.

Eind 2012 waren in Nederland 2 miljoen zonnepanelen geplaatst, eind 2013 3,4 miljoen, eind 2014 5 miljoen en in 2015 zullen 180.000 woningen en bedrijven voorzien worden van zonnepanelen. Verwacht wordt dat het aantal zonnepanelen blijft groeien in de komende jaren, zeker doordat de opbrengst van de panelen hoger is dan de rente van het spaargeld op de bank.

Duiven maar ook andere vogels kunnen zonnepanelen gebruiken als rustplaats maar ook als nestgelegenheid en schuilplek. Zeker wanneer zonnepanelen grote oppervlaktes hebben en er ruimte is onder de panelen zijn het ideale plekken voor duiven. Wanneer ze onder, net naast of op de panelen gaan zitten kunnen er diverse problemen ontstaan:

- Duivenmest kan op, naast of onder de panelen terecht komen waardoor het dak vies en glad kan worden. Er kunnen zelfs verhoogde gezondheidsrisico's ontstaan door de ophoping van de duivenmest.
- Duivenmest is erg zuur. Daardoor kan de levensduur van het dak met 20 % of zelfs meer worden verlaagd. Ook kan het dak verkleuren door de etsende werking.
- Duivenmest en duivennesten onder de zonnepanelen kunnen leiden tot verstoppingen waardoor lekkage onder de dakpannen of andere dakbedekkingen kan ontstaan. Ook kunnen er brandgevaarlijke situaties ontstaan door mogelijke kortsluiting.
- Nestelende duiven zorgen ervoor dat er veel stof en duivenmest op de panelen komen waardoor het rendement van de zonnepanelen verminderd wordt.

Zonnepanelen kunnen op diverse manieren bevestigd worden aan daken, sommigen hebben frames, anderen vormen zelfs een onderdeel van het dak. Onder de panelen liggen vaak elektrische kabels die de opgewekte gelijkspanning afvoeren naar een omvormer die er wisselspanning van maakt. Mogelijkheden te over voor duiven en andere vogelsoorten om zich in en rondom zonnepanelen te vestigen en voor plaagdierbestrijders en dan vooral de gespecialiseerde vogelbestrijdingsbedrijven om daar wat tegen te doen. De werkzaamheden rondom zonnepanelen kunnen bestaan uit het schoonmaken van panelen en het aanbrengen van wering waardoor er geen vogeloverlast meer kan ontstaan.

Schoonmaken panelen

De schoonmaakwerkzaamheden kunnen de bovenkant en de zij- en onderkant van het paneel betreffen. Er zijn bedrijven die beweren dat door het jaarlijks schoonmaken van de bovenkant van de panelen er een rendementsverhoging van 15 % plaatsvindt. Waarschijnlijk ligt een rendementsverhoging van 3 tot 7 % dichter in de buurt. Zonnepanelen zouden circa 3 keer per jaar geïnspecteerd moeten worden waarbij vooral gelet moet worden op de aanwezigheid van grote klodders vogelmest.

Dat kan het rendement verlagen met 2 tot 5 %, zeker wanneer de zonnepanelen in serie zijn geschakeld. Reinig de panelen met water wanneer droge reiniging niet mogelijk is. Reinig de panelen wanneer de zonnestraling minimaal is waardoor de restanten vuil minder snel opdrogen. Voorkom dat zonnepanelen schoon worden gemaakt met hard water.

Wanneer de panelen goed bereikbaar zijn, gebruik dan een speciaal reinigingsmiddel en een zachte spons. Wanneer panelen niet goed bereikbaar zijn maak dan gebruik van een (telescoop)wisser waaraan een tuinslang en zachte wisser is bevestigd. Gebruik geen allesreiniger of groene zeep omdat bij sommige panelen dat de zelfreinigende laag kan aantasten, gebruik speciale zeepsoorten. Spoel vervolgens af met lauw of koud water. Gebruik geen schuurmiddelen/sponzen en hogedrukreinigers omdat die panelen kunnen beschadigen. Duivenmest en duivennestresten kunnen behoorlijk vastzitten onder de zonnepanelen. Gebruik (industriële)stofzuigers, stokken, schrapers of andere voorwerpen om de resten die erg vast zitten te verwijderen. Zorg daarbij wel dat het zonnepaneel en de bekabeling niet beschadigd raken.

Om te voorkomen dat na het schoonmaken duiven en andere vogels zich niet weer onder het paneel kunnen vestigen kan er wering geplaatst worden rondom de panelen. Goede ervaringen zijn opgedaan met gazen frames, r.v.s. gaas en UV-bestendig PVC materiaal al of niet vastgemaakt aan het paneel. Op boten worden zelfs ronddraaiende propellers gebruikt om vogels te weren van zonnepanelen! Neem contact op met de installateur van het paneel of en waar weringsmaterialen bevestigd kunnen worden aan het zonnepaneel. Inspiratie kan worden opgedaan op bijvoorbeeld Engelse/Amerikaanse sites of via youtube-videos om te zien welke weringsmiddelen aangebracht kunnen worden. 20 à 30 zonnepanelen schoonmaken en voorzien van vogelwering kost afhankelijk van de situatie twee personen 7 à 10 manuren.

Vogelwering en schoonmaken van zonnepanelen vormen nieuwe kansen voor plaagdierbestrijders. Ga samenwerkingsverbanden aan met fabrikanten en installateurs van zonnepanelen. Werk daarbij met goede veilige en gecertificeerde stellingen of valbeveiliging en zorg voor goede persoonlijke beschermingsmiddelen (mondkapjes en handschoenen) want uw veiligheid en de veiligheid van uw personeel gaan voor alles!

“Interview”

JOEKE NIJBOER 02.06.2015

HOOGSTE TIJD VOOR NIEUWE UITDAGINGEN

De interviewer wordt voor de verandering geïnterviewd. Onze hoofdredacteur, Joeke Nijboer, gaat per 1 juli 2015 met vervroegd pensioen bij de Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde oftewel Diergaarde Blijdorp. Dat vraagt om een gesprek!

Op een druilerige dinsdagmiddag word ik hartelijk ontvangen in de Struisvaren 21 te Bergschenhoek (voor de oplettende lezers van dit magazine: inderdaad, de hoofdzetel van NT Services, de drijvende kracht achter onder andere Pest Control News). Joeke is een man met een hart voor dieren. Dat blijkt al direct wanneer hij begint te vertellen over zijn tijd op de Bijzondere Hogere Landbouw School in Leeuwarden. “Een koe wordt daar uitsluitend gezien als fabriek. Die moet optimaal renderen. Daar was ik het niet mee eens.”

Deze ingesteldheid, deze passie voor dieren valt dan ook helemaal te rijmen met de indrukwekkende carrière die Joeke er bij de Diergaarde op heeft zitten, de vele (inter)nationale publicaties én congressen rondom diervoeding én –als kers op de taart– zijn proefschrift “De opname van celstof en het effect daarvan op de kwaliteit van de feces in bladetende apen.” Heeft u even? Ik vraag me af: hoe vat ik dit omvangrijk curriculum vitae samen in een leuk en niet al te lang interview? We zien wel, eerst een kopje thee. En een waslijst aan vragen.

Hoe ben je destijds bij Diergaarde Blijdorp terecht gekomen? Via een vacature, iemand die je er al kende? Een spontane sollicitatie?

Heel simpel: via een advertentie in het Nederlandse vakblad “De Boerderij”. Daarin stond dat de Diergaarde op zoek was naar een medewerker ter aanvulling van het kader.

“Ter aanvulling van het kader”. Een duidelijke omschrijving! Vertel...

Ik heb in eerste instantie meegewerkt aan het opzetten van het veterinaire laboratorium en aldaar diverse laboratoriumwerkzaamheden uitgevoerd. Ook heb ik me ontfermd over de reorganisatie van de inkoop van diervoeding en leiding gegeven aan het voedselmagazijn. Dit in combinatie met werkzaamheden die te maken hebben met diervoeding, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe broksoorten voor paardachtigen en herkauwers, vogels, etcetera in samenwerking met fabrikanten. Verder heb ik nieuwe diervoedselprogramma's helpen introduceren en dierrantsoenen opgesteld. Bovendien ben ik in die tijd ook gestart met het opzetten van diervoedingsorganisaties en het organiseren van congressen over diervoeding, op Europees niveau. Tussendoor heb ik ook nog aan studentenbegeleiding gedaan; zo'n 100 personen op voornamelijk HBO en Universitair niveau. Bij dit alles kwam medio jaren '80 nog het coördineren van de plaagdierbestrijding en onder meer het coördineren van stamboeken en dierenadministratie. De laatste jaren heb ik me ook bekwaamd in ARBO-wetgeving en veiligheidszaken, alsook milieuverbeterende projecten opgestart voor de Diergaarde. Een zeer gevarieerde job!

Hoe ziet een werkdag er bij de Diergaarde doorgaans uit?

Ik heb eigenlijk geen vaste dagindeling; er is veel ad hoc werk. 's Ochtends check ik wel eerst mijn e-mail om te kijken wat er zoal gaande is en om bijvoorbeeld dringende zaken aan te pakken. Ik probeer daarnaast zoveel mogelijk tijd in de dierentuin zelf door te brengen door besprekingen met collega's en medewerkers te houden. Momenteel draait dit met name rond ARBO-wetgeving en veiligheidszaken. Door te praten met mensen kom je vanzelf te weten wat er allemaal speelt in de Diergaarde. Verder ben ik uiteraard ook volop bezig met het klaarstomen van mijn opvolgster.

Je hebt een indrukwekkend CV opgebouwd en veel projecten opgestart voor en door de Diergaarde, alsook veel betekend voor de Europese (internationale) dierentuinen. Is er een project waar je bijzonder trots op bent?

Dat ik de Nederlandse “diervoedingsmensen” georganiseerd heb en dat ik een Europese Dierentuinv voedingsconferentie opgezet heb.

Je hebt vast wel een aantal leuke, interessante anekdotes over wat er door de jaren heen zoal in de Diergaarde gebeurd is. Vertel!

Anekdotes genoeg voor een heel boek. Misschien voor in mijn “memoires”.

Maar om er toch een paar leuke uit te pikken; hier gaan we dan:

Vele jaren geleden is er een zebra ontsnapt uit de Diergaarde. Voor diegenen die het misschien niet weten: Diergaarde Blijdorp ligt naast de spoorlijn op zo'n 10 minuten lopen van het Centraal Station van Rotterdam. De zebra was dus ontsnapt en was via de spoorlijn dwars door het Centraal Station gelopen. Uiteraard met een hoop verbaasde blikken en lichte paniek van de treinreizigers tot gevolg. Het grappige was dat enkele medewerkers van de Diergaarde door middel van een spoorlijntrolley ook door het Centraal Station gereden zijn, de zebra achterna. Vervolgens zijn ze met de trolley met daarop de verdoofde zebra weer door het Centraal Station gereden terug naar de Diergaarde. Dat was een zeer komisch gezicht!

Verder ook leuk: in de dierentuin werd er in het verleden ook wel eens vlees geconsumeerd door medewerkers, terwijl het eigenlijk voor de dieren bedoeld was. Om dit tegen te gaan, lieten we het injecteren met een kleurstof die zichtbaar wordt op de wangen (blauw!) wanneer iemand er van gegeten heeft. Zo wisten we op de duur precies wie er aan het vlees gezeten had.

Nu we het toch over eten hebben: de Diergaarde krijgt wel eens een doordraai van groenten en fruit. Zo hadden we ooit een lading kleine rode pepertjes (chili pepers). Eén van onze medewerkers wist niet goed wat het was en vroeg: “wat zijn dat voor dingen?” waarop een collega antwoordde “Dat? Dat zijn paprika's”. Je kan waarschijnlijk al raden wat er vervolgens gebeurde? Ja dus, een medewerker met een mond vol chilipepers en tranen in zijn ogen.

Het gebeurde jaren geleden -en dan spreek ik over de eind jaren '70- ook wel eens dat de verzorgers bij het schoonmaken van de stallen te maken kregen met onaangekondigde gasten. Oftewel: twee personen die er een wilde nacht in het hooi hadden opzitten. Daar hoef ik geen tekeningetje bij te maken?!

Wat altijd een uitdaging is, is het transport van dieren naar andere dierentuinen of locaties. Denk zo maar aan de giraffen. Met al die bruggen en viaducten in Nederland is het een hele klus om een route uit te stippelen. Of je moet ze kunnen vervoeren wanneer ze nog jong zijn (max. 3 meter hoog). Maar wel altijd heel spannend!

Uiteraard zijn er ook minder leuke dingen gebeurd. Zo herinner ik me nog zeer goed een incident met een Siberische tijger in 1982 die een verzorger dood heeft gebeten. Ik zie nog voor me hoe de tijger de medewerker als een zakje zand door de kooi sleepte.

Kortom: lief en leed; leuke en minder leuke dagen. Maar dat is ongetwijfeld overal wel zo.

Jouw stage in NY is de aanleiding geweest voor het proefschrift over langoeren. Vanwaar de speciale band met deze beestjes?

Ik heb het altijd al een intrigerend dier gevonden. Langoeren hebben 4 magen en hebben daarom een compleet andere voeding nodig dan bijvoorbeeld gorilla's en chimpansees.

Het lijkt me niet vanzelfsprekend om een proefschrift te schrijven wanneer je een fulltime job hebt, een gezin en bovendien nog een hoop andere werkzaamheden en activiteiten buiten de werkuren zoals de redactie van PCN, etc.

Er wordt vaak gezegd: Het maken van het proefschrift kost je je huwelijk. Maar bij ons gelukkig niet. Mijn vrouw heeft me hierin zeer goed ondersteund en altijd geholpen. Een goede ondersteuning van de achterban is gewoon het allerbelangrijkste.

Hoe ben je bij de Pest Control terecht gekomen?

Door een vraag binnen de Diergaarde in 1986. “Pest Control - is dat niks voor jou?”

Dat vond ik destijds zo interessant dat ik hierop onmiddellijk “ja” heb gezegd. In 1986 heb ik mijn vakbekwaamheidsdiploma gehaald. Vervolgens ben ik in contact gekomen met Rinus van Zanten, die destijds werkzaam was als vertegenwoordiger bij RIWA. De klik was er meteen en dat is doorheen de jaren altijd zo gebleven. Vandaar ook de link met Pest Control News. Toen ze me in 1999 benaderden om hoofdredacteur te worden van de Nederlandstalige editie van PCN, heb ik niet lang getwijfeld.

De plaagdierbestrijdingsbranche is een leuke branche met schitterende mensen en bedrijven, leuke verhalen en methodes -soms goede en soms slechte-. Ik heb door de jaren heen veel respect gekregen voor plaagdierbestrijders. Het is een zeer onderschat beroep!

De Pest Control branche is vergelijkbaar met de dierentuinindustrie. Het zijn wel twee totaal verschillende branches maar beiden relatief klein. Het leuke aan werkzaam zijn in beide is dat je geen tunnelvisie krijgt maar een open blik blijft houden.

Er zijn natuurlijk ook overlappingen. En dan natuurlijk vooral... plaagdieren! Denk maar aan de tropische gebouwen in dierentuinen met veel voedselaanbod. Daar kom je wel eens ongewenste gasten tegen zoals kakkerlakken, ratten, muizen... Dierentuinen moeten er tegenwoordig trouwens zo natuurlijk mogelijk uit zien, met veel grassoorten, naden en kieren, polyester rotsen en noem maar op. Voor het grote publiek moet de plaagdierbestrijding er zo min mogelijk zichtbaar blijven en dat is niet altijd even simpel.

Moest je weer helemaal aan het begin van je carrière staan, zou je weer dezelfde keuzes maken? Waarom?

Dat is een goeie. Misschien had ik iets heel anders gedaan, wie weet. Misschien was ik dan naar de universiteit gegaan en was ik dierenarts geworden. Of bij een landbouwonderzoeksinstituut of milieuorganisatie terecht gekomen. Maar ach, elk beroep heeft leuke en minder leuke kanten. Zolang de leuke zaken de overhand hebben, zit je toch goed? En als de negatieve zaken de overhand hebben, dan is het tijd om te veranderen.

Welke zaken zou je eventueel anders aangepakt hebben?

Als ik alles anders aangepakt had, was ik natuurlijk miljonair geweest (lacht). Ik geloof dat je het leven moet nemen zoals het komt en er het beste van moet maken. Het leven is kort. Als je niet tevreden bent, verander je de situatie toch?

Je lijkt me niet het type dat achter de geraniums gaat zitten, nu je met vervroegd pensioen gaat. Wat zijn de plannen voor de komende jaren? Blijf je nog – op de achtergrond weliswaar – betrokken bij de Diergaarde en andere projecten die je mee opgestart hebt?

Niet bij de Diergaarde, maar ik ga zeker nog diverse zaken doen op het diervoedingsgebied. Als consultant hoop ik een bijdrage te leveren om de diervoeding te verbeteren in dierentuinen zowel nationaal als internationaal.

Een aantal andere projecten die op mijn lijst staan, zijn de ontwikkeling van voedingmiddelproducten, bedrijven adviseren, onderzoekprojecten opzetten met verschillende universiteiten, etc. Er staan met andere woorden, nog een hoop leuke dingen in de planning.

Je bent vanaf het prille begin betrokken geweest bij Pest Control News Benelux; vanaf de eerste Nederlandstalige editie – inmiddels al ruim 15 jaar. Om de lezer even een kijkje achter de schermen te geven: wat houdt het takenpakket zoal in?

Nieuwigheidjes vinden, mensen interviewen, artikelen zoeken uit andere plaatsen in de wereld. Nederland en België houden namelijk niet op bij de grens. Ik ben van mening dat je niet alleen naar je eigen land moet kijken, maar ook naar wat er in Europa en in de rest van de wereld gebeurt. Ik wil de mensen het idee geven dat ze niet alleen voor bepaalde problemen staan maar dat anderen hier ook mee worstelen. Ik ben van mening dat PCO'ers in de Benelux te weinig om zich heen kijken. Ga eens naar een beurs in het buitenland. Mijn gevoel is dat men in de Verenigde Staten verder is met de strategie op gebied van de uitvoering en het imago van de Pest Control Professional.

Maar om even een idee te geven van de *work load*: een interview neemt bijvoorbeeld veel tijd in beslag. Denk maar aan de reistijd, het interview zelf, het in een leesbare vorm gieten, ter nalezing en goedkeuring naar de geïnterviewde sturen, correcties doorvoeren, etc. Ik zou kunnen zeggen dat dit voor een interview toch wel gemiddeld 15 uur in beslag neemt. Dan heb ik het nog niet over de andere werkzaamheden zoals het verzamelen van actuele en interessante informatie.

PCN moet sinds de eerste uitgave ongetwijfeld enorm geëvolueerd zijn. Het is inmiddels een wijd verspreid vakblad binnen de professionele plaagdiermanagement-branch (en ook daarbuiten) geworden. Wat valt je op (bv. ontwikkelingen in de branche) ten opzichte van de beginjaren?

Uiteraard de intrede van de computer. Eerst had ik allemaal artikelen over “wat is e-mail”, “wat is het internet”, etc. Nu heeft elke plaagdierbestrijder bij wijze van spreken een website of een webwinkel en Facebook. Met andere woorden de evolutie van IT en elektronica binnen de plaagdiermanagementbranche. Dit zal zeker steeds belangrijker worden en plaats winnen.

Ik zie ook een verschuiving van bestrijdingsmiddelen naar weringsmiddelen en alle andere bijkomende producten en elektronische systemen. Technisch zie ik meer een verschuiving van “het is jouw probleem, los het op”, naar “het is ons probleem (ons = PCO + opdrachtgever), wij lossen het samen op”. Dit alles aan de hand van IPM, advies, expertise en scholing. Het is grappig, want een jaartje of 10 à 12 geleden heb ik het woord IPM ook al gebruikt in één van mijn artikelen.

Ik merk ook een evolutie in de werkzaamheden. Plaagdierbestrijders gaan meerdere zaken combineren zoals onder andere hygiëne, cleaning en andere zaken.

Uiteraard ook de afname van gifstoffen. Wat wel belangrijk is en wat ik ook goed vind: er is momenteel veel meer aandacht voor secundaire vergiftiging en milieuverontreiniging.

Wat zijn de vooruitzichten? Nog eens 15 jaar erbij doen voor PCN nu er meer “vrije tijd” beschikbaar komt of ga je nog meer doen op het plaagdierbestrijdingsgebied of andere gebieden.

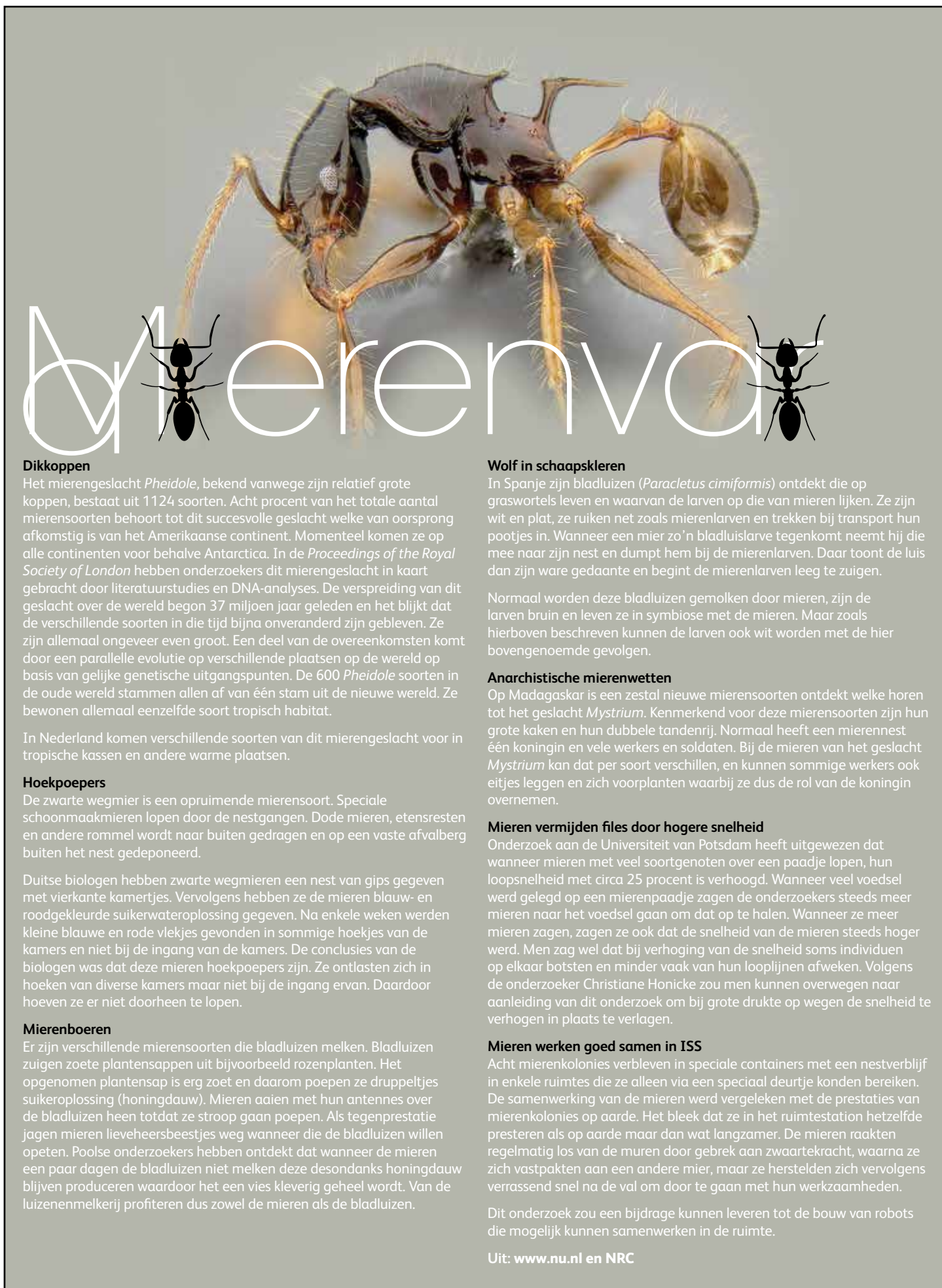
Ik vind het in ieder geval heel leuk en zou er zeker nog zo'n 10 à 15 jaar bij willen doen. De branche is zo interessant dat ik graag mijn bijdrage wil blijven leveren aan Pest Control News, want het geeft me enorm veel voldoening.

Maar daarnaast wil ik me ook gaan bezighouden met andere zaken op het plaagdierbestrijdingsgebied, zoals (na)scholing, onderzoek, audits en advisering. Sinds een aantal jaren ben ik ook bezig met ARBO-zaken, veiligheid en risico-analyses. Dit jaar ben ik zelfs officieel MVKer (Middelbaar VeiligheidsKundige) en preventiemedewerker geworden. Dat betekent dat ik bijvoorbeeld ook VCA-opleidingen mag geven. Ik weet zeker dat ook op dat gebied nog wel een en ander te doen zal zijn binnen de plaagdierbestrijdingsbranche. Met verschillende bedrijven en organisaties ben ik momenteel in onderhandeling. En verder zie ik wel wat op me afkomt.

Hartelijk dank voor het interview! Wij wensen je heel veel succes met de toekomstige plannen en hopen dat we nog ettelijke jaren kunnen genieten van interessante artikelen, interviews en wetenswaardigheden in Pest Control News.

Yvonne van Gorp, Marketing KillgermRIWA

Mieren

Dikkoppen

Het mierengeslacht *Pheidole*, bekend vanwege zijn relatief grote koppen, bestaat uit 1124 soorten. Acht procent van het totale aantal mierensoorten behoort tot dit succesvolle geslacht welke van oorsprong afkomstig is van het Amerikaanse continent. Momenteel komen ze op alle continenten voor behalve Antarctica. In de *Proceedings of the Royal Society of London* hebben onderzoekers dit mierengeslacht in kaart gebracht door literatuurstudies en DNA-analyses. De verspreiding van dit geslacht over de wereld begon 37 miljoen jaar geleden en het blijkt dat de verschillende soorten in die tijd bijna onveranderd zijn gebleven. Ze zijn allemaal ongeveer even groot. Een deel van de overeenkomsten komt door een parallelle evolutie op verschillende plaatsen op de wereld op basis van gelijke genetische uitgangspunten. De 600 *Pheidole* soorten in de oude wereld stammen allen af van één stam uit de nieuwe wereld. Ze bewonen allemaal eenzelfde soort tropisch habitat.

In Nederland komen verschillende soorten van dit mierengeslacht voor in tropische kassen en andere warme plaatsen.

Hoekpoepers

De zwarte wegmier is een opruimende mierensoort. Speciale schoonmaakmieren lopen door de nestgangen. Dode mieren, etensresten en andere rommel wordt naar buiten gedragen en op een vaste afvalberg buiten het nest gedeponneerd.

Duitse biologen hebben zwarte wegmieren een nest van gips gegeven met vierkante kamertjes. Vervolgens hebben ze de mieren blauw- en roodgekleurde suikerwateroplossing gegeven. Na enkele weken werden kleine blauwe en rode vlekjes gevonden in sommige hoekjes van de kamers en niet bij de ingang van de kamers. De conclusies van de biologen was dat deze mieren hoekpoepers zijn. Ze ontlasten zich in hoeken van diverse kamers maar niet bij de ingang ervan. Daardoor hoeven ze er niet doorheen te lopen.

Mierenboeren

Er zijn verschillende mierensoorten die bladluizen melken. Bladluizen zuigen zoete plantensappen uit bijvoorbeeld rozenplanten. Het opgenomen plantensap is erg zoet en daarom poepen ze druppeltjes suikeroplossing (honingdauw). Mieren aaien met hun antennes over de bladluizen heen totdat ze stroop gaan poepen. Als tegenprestatie jagen mieren lieveheersbeestjes weg wanneer die de bladluizen willen opeten. Poolse onderzoekers hebben ontdekt dat wanneer de mieren een paar dagen de bladluizen niet melken deze desondanks honingdauw blijven produceren waardoor het een vies kleverig geheel wordt. Van de luizenmelkerij profiteren dus zowel de mieren als de bladluizen.

Wolf in schaapskleren

In Spanje zijn bladluizen (*Paracletus cimiformis*) ontdekt die op graswortels leven en waarvan de larven op die van mieren lijken. Ze zijn wit en plat, ze ruiken net zoals mierenlarven en trekken bij transport hun pootjes in. Wanneer een mier zo'n bladluislarve tegenkomt neemt hij die mee naar zijn nest en dumpst hem bij de mierenlarven. Daar toont de luiz dan zijn ware gedaante en begint de mierenlarven leeg te zuigen.

Normaal worden deze bladluizen gemolken door mieren, zijn de larven bruin en leven ze in symbiose met de mieren. Maar zoals hierboven beschreven kunnen de larven ook wit worden met de hier bovengenoemde gevolgen.

Anarchistische mierenwetten

Op Madagaskar is een zestal nieuwe mierensoorten ontdekt welke horen tot het geslacht *Myrmica*. Kenmerkend voor deze mierensoorten zijn hun grote kaken en hun dubbele tandenrij. Normaal heeft een mierenest één koningin en vele werkers en soldaten. Bij de mieren van het geslacht *Myrmica* kan dat per soort verschillen, en kunnen sommige werkers ook eitjes leggen en zich voorplanten waarbij ze dus de rol van de koningin overnemen.

Mieren vermijden files door hogere snelheid

Onderzoek aan de Universiteit van Potsdam heeft uitgewezen dat wanneer mieren met veel soortgenoten over een paadje lopen, hun loopsnelheid met circa 25 procent is verhoogd. Wanneer veel voedsel werd gelegd op een mierenpaadje zagen de onderzoekers steeds meer mieren naar het voedsel gaan om dat op te halen. Wanneer ze meer mieren zagen, zagen ze ook dat de snelheid van de mieren steeds hoger werd. Men zag wel dat bij verhoging van de snelheid soms individuen op elkaar botsten en minder vaak van hun looplijnen afweken. Volgens de onderzoeker Christiane Honicke zou men kunnen overwegen naar aanleiding van dit onderzoek om bij grote drukte op wegen de snelheid te verhogen in plaats te verlagen.

Mieren werken goed samen in ISS

Acht mierenkolonies verbleven in speciale containers met een nestverblif in enkele ruimtes die ze alleen via een speciaal deurtje konden bereiken. De samenwerking van de mieren werd vergeleken met de prestaties van mierenkolonies op aarde. Het bleek dat ze in het ruimtestation hetzelfde presteren als op aarde maar dan wat langzamer. De mieren raakten regelmatig los van de muren door gebrek aan zwaartekracht, waarna ze zich vastpakten aan een andere mier, maar ze herstelden zich vervolgens verrassend snel na de val om door te gaan met hun werkzaamheden.

Dit onderzoek zou een bijdrage kunnen leveren tot de bouw van robots die mogelijk kunnen samenwerken in de ruimte.

Uit: www.nu.nl en NRC

Veldmuizenschade per satelliet te zien

In januari 2015 stonden er berichten in de pers dat Friesland werd geteisterd door een explosie van veldmuizen en dat de schade zelfs per satellietbeelden kon worden waargenomen. In totaal meer dan 12.000 hectare in Zuidwest-Friesland was aangetast.

Door de droge zachte winter en de daarop volgende warme droge zomer in 2014 is de veldmuizenpopulatie in de loop van 2014 geëxplodeerd. De muizenkolonies graven gangen in de graslandzodes en vreten de wortels aan zodat het gras doodgaat. Niet alleen in Zuidwest-Friesland kwamen de veldmuizen begin dit jaar veelvuldig voor maar er zijn ook meldingen bij LTO uit andere delen van Nederland. In totaal schat LTO dat 27.000 hectare is aangetast en dat de schade 25 tot 40 miljoen Euro bedraagt.

De schade is in drie categorieën verdeeld. Op 8.000 hectare is er sprake van "enorme" schade waarbij 75% van de graszode is vernield. Bij "grote" schade is 25 tot 75% van de zode aangetast. Wanneer er minder dan 25% schade is wordt dat aangemerkt als "milde" schade. Na 1 februari konden aangetaste percelen gescheurd worden en weer worden ingezaaid. De totale kosten van zwaar aangetaste percelen lopen op tot 2.000 Euro per hectare.

De provincie Friesland is van plan om 10 miljoen Euro vrij te maken voor de 750 veehouders die zwaar zijn getroffen door de veldmuizenplaag met een maximum van 120.000 Euro per boer mits de EU het niet ziet als ongeoorloofde staatsteun.

In het blad Rat en Muis van juli 1977 wordt de veldmuis uitvoerig beschreven: De veldmuis (*Microtus arvalis* Pallas) wordt ook wel woelmuis of kortstaart genoemd. De veldmuis heeft een stompe snuit, in de vacht verborgen ogen en oren en een staartje dat 1/3 van zijn lichaamslengte bedraagt. De lichaamslengte varieert van 9,5 tot 12 cm. De rug is geel- tot grijsbruin/zwart, de buikzijde is lichter van kleur. Hij leeft voornamelijk in hollen met een diepte tot wel 60 cm. Het gangenstelsel is meestal

zeer uitgebreid. De veldmuis is een planteneter en eet voornamelijk graangewassen, bollen, aardappelen, kool, wortels en boomschors. De aanwezigheid kan worden herkend aan hollen, knaagschade, uitwerpselen en loopsporen door het grasland. De uitwerpselen zijn 4-8 mm lang, 2 mm dik, cilindervormig en vaak groenachtig van kleur en liggen meestal rond de hollen en bij de "eetplaatsen".

's Winters kunnen veldmuizen grote schade aanrichten wanneer ze schuren, bieten- en aardappelkuilen en graanklampen in groten getale binnendringen. Ze komen zelden in huizen voor. Door hun graaf- en knaagdrift vernielen ze vaak veel meer dan ze consumeren. In Nederland kan de veldmuis "modderkoorts" (*Leptospira*-infectie) overbrengen.

Veldmuizen leven maar een jaar en in die tijd kunnen de vrouwtjes 5 à 6 keer 4 tot 6 jongen per keer voortbrengen onder gunstige omstandigheden. Dat betekent dat ze heel snel in grote aantallen kunnen voorkomen.

Door Alterra is in opdracht van het Faunafonds in 2005 een studie verricht "Muizenplagen in Nederland: oorzaken en bestrijding" genaamd. Het rapport werd opgesteld naar aanleiding van de veldmuizenplaag in Zuidwest-Friesland in 2004/2005. De schade aan de 11.000 hectare bedroeg toen circa 2,5 miljoen Euro. De plaag was min of meer vergelijkbaar met de veldmuizenplagen in de Alblasserwaard in 1974 en 1980 en de huidige plaag in 2014/2015 in Zuidwest-Friesland. Dit soort plagen komt niet alleen in Nederland voor maar ook in verschillende gebieden in Duitsland en Engeland.

Schade kan ook door andere muizensoorten worden veroorzaakt. In de bosbouw en de fruitteelt kan ze vooral ontstaan door de aardmuis (*Microtus agrestis*), de woelrat (*Anicola terrestris*), in de akkerbouw met enige regelmaat door de bosmuis (*Apodemus sylvaticus*).

Door verschillende onderzoeken is vastgesteld dat veldmuizen een driejarige cyclus hebben. In het eerste en tweede jaar neemt de populatie in een gebied gestaag toe en in het derde jaar (piekjaar) explodeert ze en wordt dan gezien als een plaag. In de herfst en winter van het derde jaar worden nog maar nauwelijks veldmuizen gezien. Tijdens het piekjaar blijkt ook dat het aantal blauwe kiekendieven, buizerds, ransuilen, velduilen, torenvalken en kerkuilen toeneemt omdat ze volop veldmuizen kunnen vangen in die gebieden waar de veldmuizen in groten getale aanwezig zijn.

De driejarige cyclus kan verlengd worden door zachte winters en verkort worden door koude en natte winters.

Eigenschappen die de groei van de populaties in een bepaald gebied sterk bepalen zijn:

- De duur van het voortplantingsseizoen,
- De leeftijd waarop de vrouwtjes geslachtsrijp worden,
- Het aantal drachtige vrouwtjes in een populatie,
- Het aantal worpen en de worpgrootte.

In een gemiddeld jaar verloopt de voortplanting van maart tot oktober. Onder gunstige omstandigheden wat voedsel en temperatuur betreft, kunnen veldmuizen zich het hele jaar voortplanten. Als ze 14 dagen oud zijn, kunnen jonge veldmuizen bij een lage populatiedichtheid reeds geslachtsrijp zijn en bij een hoge dichtheid is dat pas na 27 dagen. De vrouwtjes kunnen in groepen of solitair leven maar meestal leven ze gezamenlijk in een uitgebreid gangenstelsel in de bodem. De jongen uit verschillende nesten worden in groepen verzorgd totdat ze zich zelf kunnen reddend. Een losse bodemstructuur is belangrijk voor het leven in grote groepen omdat daarin gemakkelijk een uitgebreid gangenstelsel kan worden gegraven.

Na een jaar met extreem hoge dichtheden stort de veldmuizenpopulatie in. Het verdwijnen van de soort na een piekjaar blijft tot op heden een opmerkelijk fenomeen, waarvoor geen afdoende verklaring is gevonden. Het zou kunnen dat het komt door soortspecifieke eigenschappen, zoals het gedrag van individuen waarmee geboorte, sterfte en migratie worden beïnvloed. Andere verklaringen zijn externe factoren zoals voedselgebrek, ziekte of predatie.

In Nederland is nog niet exact duidelijk welke klimaatsfactoren (temperatuur, zonneschijnuren, frequentie en hoeveelheid neerslag) de veldmuizenpopulatie bepalen. Het lijkt erop dat door koude en natte winters het piekjaar wordt uitgesteld. Zachte winters zouden kunnen voorkomen dat na een piekjaar de populatie in de herfst en winter instort.

Het ontstaan van een veldmuizenplaag is niet afhankelijk van de grondsoort. Wel is belangrijk dat de bovenste laag doordringbaar is zodat gemakkelijk een gangenstelsel kan worden gegraven. Vanuit biotopen met voldoende dekking trekken veldmuizen grasland of akkers binnen wanneer ze daar voldoende dekking kunnen vinden en een gangenstelsel kunnen graven. Verlagen van de grondwaterspiegel en minder intensief graslandbeheer bevorderen de groei van de veldmuizenpopulatie.

Zijn veldmuizenplagen te voorkomen?

Het optreden van veldmuizenplagen is in Europa tijdens de 19de en 20ste eeuw afgenomen door intensivering van de landbouw. Maar plagen op regionale/lokale schaal zoals momenteel in Zuidwest-Friesland komen vooral in graslandgebieden nog steeds voor.

Het driejarig patroon zoals hierboven beschreven vertoont grote fluctuaties door diverse oorzaken en daardoor is het zinvol om de populatiedichtheid jaarlijks te volgen om te kunnen voorspellen hoe de populatiedichtheid zal verlopen in een volgend jaar. Maatregelen zijn het meest effectief in de jaren voor het piekjaar, ook al blijft het lastig mensen hiervan te overtuigen wanneer er nog geen schade wordt waargenomen. In Duitsland is een voorspellingsmodel ontwikkeld waarbij gebruik wordt gemaakt van gegevens over het weer in het voorjaar, dichtheid en populatieopbouw en dichtheid in april.

Het gebruik van traditionele chemische middelen zoals rodenticiden is niet toegestaan om veldmuizen buiten te bestrijden omdat er een grote kans is op doorvergiftiging naar predatoren zoals roofvogels maar ook naar zoogdieren wanneer ze vergiftigde veldmuizen opeten. Ook bestaat de kans dat de rodenticiden in het milieu terecht komen en dat er zich resistentie ontwikkelt.

Predatoren kunnen op grote schaal lagere dichtheden van hun prooi veroorzaken maar kunnen geen pieksituaties voorkomen en muizenpopulaties elimineren.

Schade door veldmuizen kan worden voorkomen door percelen af te schermen voor muizen die zich in het voorjaar willen vestigen en dat kan door het plaatsen van (plastic) schermen en het maken van ploegvoren met het plaatsen van vallen.

Een intensieve begrazing is ongunstig voor veldmuizen evenals een intensieve grondbewerking die bijdraagt aan een vlakke grasmat en een dichte bodem. Intensieve grondbewerking kan bestaan uit bijvoorbeeld het schonen van slootkanten zijn, greppelen, pollen afmaaien en uitsteken en mesten van het land.

Ook het tijdelijk onder water zetten van het grasland reduceert het aantal veldmuizen aanzienlijk. Maar veldmuizen kunnen zwemmen en velen zullen dan ook een droge plek opzoeken. Vangen is arbeidsintensief en bij grote populaties bijna ondoenlijk. Beide methodes kosten veel tijd en zijn kostbaar.

Intensief graslandbeheer en waar mogelijk een intensieve grondbewerking en weringsmogelijkheden toepassen en nestgelegenheden scheppen voor roofvogels en kleine roofdieren kunnen er voor zorgen dat de veldmuizenpopulatie laag blijft.

RED RUNNERS

Een van de kakkerlakkensoorten die plaagdierbestrijders incidenteel tegen kunnen komen zijn “red runners” en dan vooral in een omgeving waar reptielen en andere insectenetende dieren worden gehouden.

De wetenschappelijke naam van deze kakkerlakkensoort is *Blatta lateralis* (Walker, 1868), maar hij wordt ook nog wel *Shelfordella lateralis* genoemd. In het Engels wordt deze kakkerlakkensoort *Turkestan Cockroach*, *rusty red cockroach*, *red runner cockroach*, *rusty red* of *red runner* genoemd. De meest gebruikte Nederlandse naam is *red runner*.

De oorsprong van deze kakkerlakkensoort ligt in Afrika en Centraal Azië en dan vooral in de warmere en drogere gebieden. Volwassen dieren zijn circa 3 cm lang. Volwassen mannetjes zijn oranje-bruin of roodachtig, zijn slank en hebben lange geelachtige vleugels waarmee ze kunnen vliegen. Volwassen vrouwtjes zijn wat breder, donkerbruin tot zwart van kleur en hebben crèmekleurige dwarsstrepen op hun schild net achter de kop en op hun vleugels. De vleugels zijn wat korter dan die van de mannetjes. De nymfen zijn bruin van voren en zwart van achteren en zijn vleugelloos.

De red runner leeft in dezelfde omgeving als de Oosterse kakkerlak en heeft reeds op verschillende plekken in het zuidwesten van de Verenigde Staten de Oosterse kakkerlak verdrongen. Ook in het noordoosten van de Verenigde Staten is deze kakkerlak al diverse malen waargenomen. De snelle uitbreiding van deze kakkerlakkensoort komt doordat ze meer eieren leggen en ze eerder volwassen zijn dan de Oosterse kakkerlakken, waardoor ze die verdringen.

Ze komen vooral voor in warme, wat vochtiger plekken in huizen en bedrijven en zijn daar te vinden in allerlei kieren en naden, in beton en tussen holle wanden.

De red-runner is voor het eerst in 1978 ontdekt op een legerdepot in Californië en enige tijd later in Fort Bliss in Texas en op verschillende andere legerbases in de Verenigde Staten. Het is dan ook aannemelijk dat hij in de Verenigde Staten is gekomen via legermaterialen welke terugkwamen uit Centraal Azië. Deze kakkerlakkensoort wordt vaak gehouden door particulieren om ze te voeren aan hun reptielen en insectenetende diersoorten. Omdat ze niet tegen gladde wanden kunnen opklimmen en dus niet uit een terrarium kunnen komen en omdat ze zich niet ingraven in de grond van de terrariums, zijn ze erg geschikt om als voer te dienen. Ze zijn gemakkelijk te houden en kunnen gemakkelijk in grote aantallen worden gekweekt. Red runners worden gebruikt ter vervanging van krekels omdat ze minder lawaai maken, minder stank verspreiden en omdat ze langer leven. Krekels zijn ook relatief duur en moeilijk te kweken. Ook is de voedingswaarde van een red runner hoger dan die van krekels en meelwormen. In de Verenigde Staten worden ze dan ook veelvuldig gebruikt als voer. Ze worden verkocht via gespecialiseerde dierenwinkels en via internet waardoor het gevaar voor verspreiding groter is geworden. In de Verenigde Staten staat de red runner dan ook in de top zeven van de meest voorkomende en te bestrijden kakkerlakken in en om huizen en gebouwen.

Ook in Nederland worden red runners gevoerd aan reptielen andere insectenetende dieren. Bij een eventuele ontsnapping bestaat de kans op een verdere verspreiding van deze soort in woningen en gebouwen in de buurt.

HISTORIE EN LEVENSGEWOONTEN VAN RATTEN IN STEDEN

Reeds in 2005 is het boek “Rats: Observation on the History of the City’s Most Unwanted Inhabitants” van de auteur Robert Sullivan verschenen (ISBN-13: 9781582344775).

Ratten roepen verschillende reacties op bij mensen en meestal geen goede. In het boek beschrijft de auteur zijn jaar durend onderzoek in een steeg vlak bij Wall Street. Hij leerde ratten kennen, maar ook hun vrienden en vijanden. De strijd tussen de stadsbewoner en de rat is al eeuwenoud. In deze strijd spelen plaagdierbestrijders, de vuilnisman en de dierenbescherming elk hun eigen rol.

De auteur gaat verder in op de geschiedenis van steden en de rol van de rat daarbij. Volgens hem hoort de rat bij de stad en zijn bewoners. Sullivan gaat zelfs zo ver om de rat onze spiegelsoort te noemen. Waar mensen komen, hun kamp opslaan en hun afval achterlaten, daar volgt ook de rat.

Het boek is een New York Times bestseller die volgens recensenten een plaats verdient tussen de klassieke natuurboeken.

Ganzen: bestrijden met kooldioxide

Nederland telt in de zomer een 600.000 ganzen waaronder 400.000 grauwe ganzen, en in de winter circa 2 miljoen. Het aantal ganzen neemt nog steeds toe.

De grauwe gans is een echte vegetariër en eet gemiddeld 500 gram gras per dag. In de winter vormen knollen en zetmeelrijke wortel- en stengeldelen van planten, riet en lisdodde een belangrijke voedselbron evenals grassen, wintergraan en kwelderplanten. Grauwe ganzen eten dus grote hoeveelheden en boeren kunnen de schade aan hun percelen dan ook vergoed krijgen.

Bekend is dat er zich vele ganzen rondom Schiphol bevinden. In een zone van 20 kilometer worden de ganzen nu vergast in opdracht van de overheid, om de veiligheid van het vliegverkeer niet in gevaar te brengen. Duke Faunabeheer had toestemming van de overheid om dat met kooldioxide te doen.

Door de huidige toelating van het Ctgb, op instigatie van de Europese wetgeving, mag kooldioxide gebruikt worden als middel om ganzen te doden. Ganzen mogen met ingang van juni in heel Nederland worden gedood door vergassing. De provincies Noord-Holland en Utrecht zijn reeds begonnen met het uitgeven van vergunningen om ganzen met kooldioxide te vergassen.

Duke Faunabeheer was tot nu toe het enige bedrijf met een vergunning voor het doden van ganzen met CO₂ (kooldioxide). Volgens Duke is gassen met CO₂ de meest diervriendelijke manier. Het gaat het snelst en is veel effectiever om grote groepen te doden met CO₂ dan ze te doden door hun nek om te draaien of de kop eraf te hakken. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zullen ook vergassing toestaan in overwinteringsgebieden voor ganzen.

De Partij van de Dieren vindt dat graslanden onaantrekkelijk moeten worden gemaakt voor ganzen en dat diervriendelijker maatregelen moeten worden genomen om het doden te voorkomen.

TOMCAT® BLOX

SOMS GEKOPIEERD...NOOIT VERSLAGEN

Om elke vorm van knaagdieroverlast op te lossen kunnen plaagdierbeheersers altijd vertrouwen op Tomcat Blox. Tomcat Blox is een single-feed anti-coagulant lokaas met veel toepassingsmogelijkheden. Met de uiterst smakelijke receptuur van Tomcat Blox wordt bij knaagdieren een superieure opname van het lokaas bereikt. Gebruik het origineel en ervaar zelf de superieure resultaten die Tomcat verschaft. Beschikbaar via uw Bell distributeur.

Gebruik lokazen veilig. Lees altijd het etiket en de productinformatie voor gebruik.
Tomcat bevat Bromadiolone.

DE WERELDLEIDER IN TECHNOLOGIE VOOR PLAAGDIERBEHEERSING

www.belllabs.com | Madison, WI 53704 USA

Verkrijgbaar via uw Bell-distributeur

KillgermRIWA is de officiële distributeur voor Bell Laboratories Inc. in de Benelux.

MUIZEN SOMS RESISTENT TEGEN GRIEP

Tussen 1918 en 1920 heerste de Spaanse griep. Hebben de ouderen van nu destijds allemaal die epidemie overleefd? Op het eerste gezicht lijkt het antwoord simpel. Niet iedereen werd ziek en dus zal een deel van de mensen die nu nog leven de Spaanse griep hebben overleefd. Maar dan blijft de vraag: waarom kreeg de een wel Spaanse griep en de ander niet?

Duits onderzoek werpt nu nieuw licht op de zaak. Om de cellen van onze luchtwegen binnen te dringen, maakt het griepvirus gebruik van het eiwit hemagglutinine (HA). Is het virus eenmaal binnen, dan zet het onze cellen aan het werk om nieuwe virusdeeltjes te produceren. Ook die nieuwe virussen bevatten het HA-eiwit. Een moleculaire schaar knipt de eiwitten vervolgens precies in de goede vorm. Die schaar is een enzym dat afkomstig is van de geïnfecteerde cel.

Gaat het knippen niet goed, dan krijgen de HA-eiwitten niet de juiste vorm en kunnen zij hun functie niet uitoefenen. Dat is van groot belang voor het verloop van de infectie. Want zonder functionele HA-eiwitten kan het virus zich wel vermeerderen, maar slaagt het er niet in om naburige cellen te infecteren en zich zo te verspreiden. De infectie is dan snel onder controle.

Muizen met een mutatie in het gen dat codeert voor het enzym Tmprss2 krijgen nauwelijks griep. Zij blijken beschermd tegen griepvirussen van het type influenza A/H1. Daaronder vallen veel seizoensgriepvirussen en daarnaast ook de H1N1-variant die in

2009 voor een pandemie zorgde en de stam die verantwoordelijk was voor de Spaanse griep. Tmprss2 blijkt de bewuste schaar te zijn.

Volgens de Duitse onderzoekers is het goed mogelijk dat mensen met een vergelijkbare mutatie ook beschermd zijn tegen bepaalde vormen van griep. Maar dat is erg lastig te bepalen, want wie niet ziek wordt, gaat niet naar de dokter, en komt er op die manier dus ook niet achter of hij of zij resistent is.

Toch hebben we wel wat aan deze kennis, want de enzymen die de HA-eiwitten knippen vormen een prima doelwit voor nieuwe medicijnen. Op dit moment hebben we virusremmers zoals Tamiflu, maar die zijn gericht tegen bepaalde onderdelen van het virus. Als het virus veranderingen aanbrengt, kan dat ervoor zorgen dat die middelen niet meer werken. Medicijnen tegen onze eigen enzymen hebben dat nadeel niet.

Het is dan natuurlijk wel belangrijk om te weten of we zonder een bepaald enzym kunnen leven. Bij muizen zonder Tmprss2 bleek dat geen enkel probleem. Andere enzymen nemen daar de functie van het missende enzym over. De Duitsers verwachten dan ook geen ernstige bijwerkingen. Toch is er nog een lange weg te gaan voordat er een medicijn op de markt komt waarmee we allemaal een beetje resistent worden tegen griep.

www.degrotegriepmeting.nl

Louvre vraagt hulp van bestrijdingsfirma tegen ratten

Steeds meer ratten doken op rond het Parijse museum het Louvre. Franse media meldden dat een groeiend aantal van deze dieren onder meer het gazon van het Carrouselpark naast het beroemde museum bevolkten.

De toename van de rattenpopulatie hinderde volgens meldingen van zender TF1 het toerisme niet. Sterker nog, toeristen en Parijzenaars leken aan de ratten gewend geraakt. Ze lagen of picknicken in het park vlak naast de ratten.

De stijging van het aantal was mogelijk een gevolg van de milde winter. Het Louvre heeft het hele jaar al bij de gemeente geklaagd en heeft nu zelf een bestrijdingsfirma te hulp geroepen.

In het uiterste zuidwesten van Frankrijk was de rat ook al centraal komen te staan. Justitie maakte bekend dat ratten ervan verdacht werden een treinongeluk te hebben veroorzaakt. Bij het ongeluk met een TGV en een regionale trein vielen veertig gewonden. Het ongeluk was veroorzaakt door een verkeerd sein. Een menselijke fout of onderhoudswerkzaamheden leken daarachter te zitten. Maar onlangs maakte justitie bekend dat het sein waarschijnlijk verkeerd stond, doordat ratten de bedrading hadden beschadigd. De Franse spoorwegen zijn toen onmiddellijk de bedrading in zeker 10.000 seinhuisjes gaan nakijken.

www.nu.nl

PestControl^{news}[®]

nodigt u graag uit voor:

BENELUX PEST

Dé vakbeurs op gebied van plaagdierpreventie en -bestrijding

DINSDAG 26 APRIL 2016

**NH Conference Centre Koningshof
Locht 117, 5504 RM Veldhoven (NL)**

**DOORLOPEND GEOPEND
VAN 09:00 - 16:30**

GRATIS TOEGANG & PARKING

*** Exclusieve beurspromoties***

*** Interactieve Workshops***

*** Pest Control News Dinner***

www.beneluxpest.nl

KILLGERMRIWA INFODAGEN 2015

Zoals gebruikelijk werden de aanwezigen op de KillgermRIWA Infodagen welkom geheten door de Managing Director van KillgermRIWA, Marc van Zanten. Op woensdag 22 april vond de eerste dag plaats in Hotel de Cantharel in Apeldoorn. Voor de tweede dag, 23 april, was een nieuwe locatie gekozen en wel het Koning Willem II Stadion in Tilburg. Op de eerste dag kon Marc van Zanten 110 deelnemers welkom heten en op de tweede dag 120.

Voor de lezingen en tijdens de pauzes kon men onder het genot van een kop koffie de stands bezoeken. In totaal waren er 19 stands, een record. Er waren stands van PLA..N, Biosix, Syngenta, CPMV, Musca, PestWatcher, NVPB, Bayer, Bird Free, Xenex, Kness, BASF, KAD, Woodstream, Bugalicious, Bell Labs, PestWest, KillgermRIWA en van PCN.

Standhouder-productpresentaties

De dagvoorzitter, Frank Swinkels directeur van Plaagdier Preventie Nederland, opende de bijeenkomst en gaf verschillende standhouders gedurende 3 minuten het woord. Zo vertelde Patrick de Vos van Makesafe over Sakarat rodentstop en Baitsafe, Ian Smith van Bird Free sprak over het succesvol toepassen van 100.000 Bird Free kant-en-klare schaaltes in het station van Helsinki en sprak Paul Yu over de Kness muizen- en rattenvallen.

Dawn Heptinstall-Bolton van Woodstream vertelde over de Quick Kill Mouse Trap, Henko van der Vegt van Biosix onder andere over de producten Dimilin, Twenty One, Racoon en Strong en Martin Kuffel van Bell Labs over de EVO mouse trap. Als laatste kwam José van Uffelen van Musca aan het woord. Zij vertelde dat Musca voorbereid is om plaagdierbestrijders op te leiden voor het buitengebruik van rodenticiden en dat de eersten alle opleidingen voor Pestcontrol Professional hebben afgerond.

If you can't beat them, eat them!

Als eerste spreker kondigde Frank Swinkels Dr. Patricia Stevens aan. Mevrouw Stevens heeft een snackraam waarin ze gebakken en gefrituurde insecten verkoopt, verwerkt in onder andere loempia's en bitterballen. Daarnaast verkoopt ze ook zoete snacks, notenvruchtenrepen, taartjes, lolly's en broodjes uit de oven waarin uiteraard insecten zijn verwerkt. Ook uw evenement kan ze met haar caravan bezoeken. Kijk maar eens op <http://www.bugalicious.nl>.

De titel van haar lezing was "If you can't beat them, eat them!". In totaal zijn er 1 miljoen insectensoorten beschreven op de wereld. Het aantal insecten wordt geschat op 10^{18} à 10^{19} . Omdat die getallen het voorstellingsvermogen te boven gaan, ter verduidelijking: Stel

dat elk insect één milligram weegt dan staat tegenover elke mens op aarde het gewicht van 200 tot 2000 kg insecten! Insecten spelen een belangrijke rol bij de voortplanting van planten, de afbraak van dood plantaardig- en dierlijk materiaal en als voedsel voor andere dieren. Ze leveren vele producten welke mensen gebruiken als voedingsmiddel (o.a. honing, 1,2 miljoen ton per jaar), als industriële producten (o.a. 90.000 ton zijde per jaar, medicijnen, bio-ethanol) en als diervoeders. Circa 1800 soorten insecten worden door mensen gegeten waaronder 500 keversoorten en 600 mierensoorten, bijen, wespen en rupsen.

Door de toename van het vleesgebruik in de wereld en de aanslag die de productie daarvan heeft op het landbouwareaal en het watergebruik moet naar alternatief dierlijk voedsel worden gezocht. Als voorbeeld: van 10 kg voer wordt 1 kg koeivlees geproduceerd, 3 kg varkensvlees, 5 kg kippenvlees of 9 kg insecten! Dus per kg voer ligt de productie aan insecten veel hoger dan de dieren die we normaliter eten. De voedingswaarde van insecten is beter dan van andere vleessoorten: Insecten bevatten alle 9 essentiële aminozuren in een aanzienlijke hoeveelheid en ze bevatten veel enkelvoudige onverzadigde vetzuren. Enkele voorbeelden van insecten die gegeten worden: larven van de honingbij (China), zijderupsoppen (Azië), keizermotrupsen (Afrika), motten (Australië), termieten (Zuid-Amerika en Afrika) en de larven van snuitkevers (Afrika).

In Nederland zijn diverse insectenkwekers. Uit onderzoek blijkt dat $\frac{1}{4}$ van de Nederlandse bevolking wel eens insecten heeft gegeten. Dat zijn meestal sprinkhanen, Buffalo-wormen, meelwormen, krekels of wasmotlarven, in taartjes of cakes, of in gefrituurde of gebakken vorm. Er is zelf een insectenkookboek. Mevrouw Stevens verwacht dat insecten in de toekomst zeer zeker meer gegeten zullen gaan worden.

Klinische aspecten van ectoparasieten

Na de pauze kwam mevrouw Thecla Hekker aan het woord. Mevrouw Hekker werkt als arts-microbioloog bij de afdeling Medische Microbiologie & Infectiepreventie aan de Vrije Universiteit Amsterdam. De titel van haar presentatie was "Klinische aspecten van ectoparasieten".

Factoren die van belang zijn voor het vestigen van een parasiet in of aan een gastheer zijn de blootstellingstijd aan een parasiet, de wijze van binnendringing in een lichaam, de aanhechting aan het celoppervlak en de manier van voortplanten van de parasiet. Aan de hand van een 7-tal gevallen (casussen) gaf ze in vogelvlucht een beschrijving van een aantal regelmatig voorkomende ectoparasieten (parasieten aan de buitenkant van het lichaam).

Het eerste geval was een bedwantseninfectie, met zijn typische beetkenmerken, die een student geneeskunde had opgelopen in een hotel in Thailand. De volgende casus was jeuk veroorzaakt door een allergische reactie van de huidcomponenten en de metaboliëten van de mensschurftmijt (*Sarcoptes scabiei*). Deze mijtsoort kan overgebracht worden wanneer er minimaal gedurende 15 minuten huid-huid contact is geweest met een besmet persoon. Buiten de mens leeft deze mijt maximaal 24 uur. De vrouwelijke mijt graaft gangetjes in de huid waarin ze eitjes legt die vervolgens uitkomen als larven en na verschillende vervellingen uitgroeien naar volwassen schurftmijten. De plekken die het meest aangetast worden bij de mens zijn de oksels, de polsen, tussen de vingers en tenen, ellebogen, enkels en rondom de geslachtsorganen.

Ook vogelmijt kan voorkomen bij mensen wanneer men in contact komt met besmette kippen, voliërvogels of duiven. Op de mensenhuid is dat waarneembaar door de vele rode stippels.

Iedere volwassene is geïnfecteerd met de haarfollikelmijt (*Demodex folliculorum* en *D. brevis*) welke demodicosis kan veroorzaken. Het is een besmetting die bij de mens bij de haarzakjes en talgklieren kan worden aangetroffen vooral rond de neus en de wenkbrauwen. Soms treedt er wat rode huid en irritatie van de huid op maar over het algemeen worden geen klachten waargenomen.

Bij het vierde geval trof een bekende van mevrouw Hekker na een wandeling in de bossen bij Mook wat rode plekkjes aan in de lies met een zwart puntje in het centrum. Het betrof een beet van een zogenaamde harde teek (*Ixodes ricinus*) die de ziekte van Lyme (*Borrelia burgdorferi*) over kan brengen. 25 tot 50% van de harde teken in Nederland zijn daarmee geïnfecteerd. Op de natuurkalender en de tekenrader (www.tekenradar.nl) staat vermeld wanneer men de meeste teken kan verwachten. Wanneer men een teek aantreft op zijn lichaam moet deze zo snel mogelijk verwijderd worden. Wanneer dat binnen 24 uur gebeurt, bestaat er een geringe kans dat men de ziekte van Lyme heeft opgelopen. In Nederland wordt deze ziekte momenteel 17.000 keer per jaar waargenomen. Tekenen kunnen eenvoudig met een teekentang worden verwijderd. Het is niet beslist nodig om dat te doen met een draaiende beweging of door eerst olie of vet op een teek te doen. Ook kan het geen kwaad wanneer er nog kopdelen in de huid blijven steken wanneer men de teek snel heeft verwijderd. Elk voorjaar heeft het RIVM de campagneweek van de teek. Er is een app en er is een nieuwe LCI-richtlijn over de Lymeziekte.

De vijfde casus waren beten veroorzaakt door kattenvlooien, de vlooiensoort die het meeste voorkomt. De mensenvlo (*Pulex irritans*) komt bijna nooit voor.

Casus 6 betrof een mevrouw met parasietenwaan. Zij zei dat ze jeuk had, veroorzaakt door parasieten. Er werden echter geen parasieten aangetroffen en die mevrouw is toen doorverwezen naar een dokter.

Het laatste geval betrof een man die in Zuid-Amerika was geweest en een pijnlijke bult in zijn nek had. Het betrof een eitje van de vlieg *Dermatobia hominis* die onder de huid was gelegd en was uitgroeid tot een larve. Deze bult werd afgedicht met vaseline waarna de larve eruit kroop en met een pincet verwijderd werd.

Vreemde huisgenoten, insecten in onze woning

Na de lunch vertelde Bruce Schoelitz van het KAD over "Vreemde huisgenoten, insecten in onze woning". Reeds in vroegere tijden had men ongewenste insecten in huis maar de verscheidenheid is toegenomen door globalisatie, urbanisatie en klimaatverandering. De soort en hoeveelheid van insecten hangt af van de inboedel die men heeft, de toegepaste hygiëne, de bouwkundige staat van het huis en het gedrag en geografisch voorkomen van de insecten. In totaal komen in Nederland een 270 soorten insecten voor in huizen.

Een voorbeeld van vreemde huisgenoten zijn inheemse kakkerlakken (Noordse kakkerlak, bleke kakkerlak en boskakkerlak), afkomstig uit de vrije natuur. Zij planten zich binnenshuis niet voort.

Ook duizend- en miljoenpoten kunnen in woningen voorkomen. Duizendpoten zijn vaak wat platter en miljoenpoten hebben 2 paar poten per segment. Beide soorten zijn gebonden aan vocht en kunnen dan in grote hoeveelheden voorkomen in vochtige kelders, kruipruimtes en composthopen, in bladafval en onder plantenbakken. Springstaarten kunnen ook in grote hoeveelheden voorkomen in vochtige omgevingen.

Oorwormen, met hun kenmerkende tangen, komen vaak voor in plantaardig materiaal. Alleen de vrouwtjes zorgen voor de jongen. Oorwormen produceren een feromoon waardoor soortgenoten worden aangetrokken. Het komt zeer zelden voor dat oorwormen in oren kruipen.

Boommieren kunnen huizen binnentrekken via het graven van gaten in isolatiemateriaal waarna ze naar vochtige plekken in huizen trekken. Chemische bestrijding is geen oplossing; het vochtprobleem moet opgelost worden.

Een kijkje in de keuken

De volgende presentatie was door Harry Viet, Managing Director van PestWatcher, met als titel 'Een kijkje in de keuken'. In een lokdoos werd een klem geplaatst waarbij een sensor aangeeft of een muis of rat gevangen is. Bij het ontwikkelen van een goede sensor moet men rekening houden met de volgende SMART uitgangspunten: Hou het ontwerp eenvoudig (Keep it simple), een sensor toepassen voor alle gebruiksmogelijkheden (one for all), levensduur van de batterij, valse vangstdetectie, elektronisch onvriendelijke omgevingen (vocht, vuil en hoge temperatuur), third party support en gebruik maken van draadloze verbindingen. PestWatcher denkt daarin geslaagd te zijn met hun nieuwe sensor. Voor meer informatie neem contact op met KillgermRIWA.

Stand van zaken buitengebruik rodenticiden

Als laatste kwam Joan Schouten, voorzitter van de technische commissie van de NVPB, aan het woord. Het Ctgb is tot de conclusie gekomen dat de huidige risico-beperkende maatregelen onvoldoende zijn om de risico's van het buitengebruik van rodenticiden te beperken. Dat heeft geleid tot het verbod op het buitengebruik. De redenen zijn het gebruik van de PBT-stoffen (Persistent, Bio-accumulerend en Toxisch) en het risico op doorvergiftiging van niet-doelorganismen. Het standpunt van de Ctgb en de minister is een voldongen feit en daar kan niet meer tegen geageerd worden. We moeten mogelijkheden zoeken om daar zo goed mogelijk mee om te gaan. En dat kan!

De NVPB is bezig met LTO, PLA..N en het Ctgb een oplossing te vinden voor, onder bepaalde voorwaarden, het wel mogen gebruiken van bepaalde rodenticiden. De Ctgb heeft daarbij 17 inhoudelijke minimumeisen of randvoorwaarden opgesteld. Dat zijn onder andere objectief en handhaafbaar opstellen van een protocol, borging door middel van bedrijfscertificering, scholing en alle gebruikers op een gelijke manier behandelen. Het door de NVPB opgestelde handboek 'Beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen' is op 21 april goedgekeurd door het Ctgb en beschrijft een praktische werkwijze waaraan plaagdierbestrijdingsbedrijven moeten voldoen. Het kan worden gebruikt als basisdocument voor opleiding, examinering en certificering van plaagdierbestrijders zodat een goede, op IPM gebaseerde bestrijding kan worden uitgevoerd.

Volgens het handboek betekent het dat er eerst een risico-

inventarisatie moet worden gemaakt over onder andere de aard, omvang en bron van de rattenpopulatie en mogelijke te nemen preventieve maatregelen. Monitoren van de overlast is daarbij belangrijk. Daarna moet een plan van aanpak worden gemaakt. Belangrijke punten zijn daarbij een goed habitatmanagement en het afwegen, aan de hand van bepaalde factoren, waarom een niet-chemische of chemische bestrijding wordt uitgevoerd.

Het door de NVPB opgestelde handboek is te vinden op www.NVPB.org

MUSCA en KAD zullen gezamenlijk kijken naar de inhoud van de scholing die moet worden gevolgd. CPMV en EVM zullen overleggen wat de exameneisen van deze scholing zullen zijn.

Er zal tevens een schemabeheerder worden aangesteld. PLA..N en de NVPB zijn overeengekomen dat de KPMB dat zal zijn. De verwachting is dat bedrijven in de loop van 2016 kunnen beginnen met het zich laten certificeren.

Vanaf januari 2015 is het reeds zo dat alleen onder bepaalde voorwaarden rodenticiden buiten gebruikt mogen worden en vanaf 2017 mag men die middelen alleen gebruiken wanneer men een specifieke scholing, zoals hierboven is omschreven, heeft gevolgd. Voor meer informatie kijk op: <http://www.ctgb.nl/biociden/onderwerpdossiers/informatie-over-rodenticiden/toelating-van-buitengebruik-voor-rodenticiden-mogelijk>

Duidelijk is dat de traditionele (buiten)bestrijding passé is! IPM, certificering, scholing, gesprek met opdrachtgever over gezamenlijke verantwoordelijkheid, chemische bestrijding als laatste redmiddel en een gedragsverandering van bestrijder en opdrachtgever is de nieuwe werkwijze. Velen zien het als een groot probleem bij het uitvoeren van hun werk maar het biedt zeer zeker ook nieuwe kansen!!!

Na de lezingen werd de mogelijkheid geboden om nascholingspunten te halen bij het CPMV waarvan velen gebruik maakten. Daartoe moest een aantal vragen worden beantwoord die voortkwamen uit de gehouden lezingen.

De KillgermRIWA Infodagen worden vanaf nu niet meer ieder jaar gehouden maar worden afgewisseld met BeneluxPest die dus op 26 april 2016 weer zal worden gehouden. De KillgermRIWA dagen worden dan weer medio 2017 georganiseerd.

De organisatie kan terugblikken op 2 succesvolle dagen met wat afwijkende maar toch zeer interessante onderwerpen. Met dank aan de sponsors en de dagvoorzitter die gezorgd hebben dat wij deze traditionele KillgermRiwa Info dagen weer konden houden.

Tot in 2017!

PestEX
 THE PREMIER PEST CONTROL EVENT
 LONDON - 25 & 26 MARCH 2015
www.pestex.org

PestEx 2015 breekt alle records

Op 25 en 26 maart werd PestEX 2015 gehouden in het ExCel beursgebouw in de Docklands van London. Deze tweejaarlijkse beurs wordt georganiseerd door British Pest Control Association (BPCA).

Heeft zo'n beurs ook betekenis voor de Nederlandse en Belgische plaagdierbestrijders? Het antwoord is: Ja! Op deze beurs bevonden zich 92(!) stands van bedrijven die direct of indirect te maken hebben met plaagdierbestrijding. Dat het niet alleen Engels georiënteerd is blijkt ook wel uit het feit dat er 44 standhouders van buiten Engeland kwamen. Er waren zelfs stands uit China en Australië. In totaal waren 2242 personen, inclusief de standhouders, aanwezig op de twee dagen waarvan 23 % van buiten Engeland kwamen. In totaal zijn er 13 % bezoekers meer geweest dan tijdens de vorige PestEx in 2013. De BPCA-voorzitter Simon Forrester zei: "Het is duidelijk dat een meerderheid van onze standhouders nu producten verkoopt buiten onze landgrenzen en dat PestEx hun een goede basis biedt om contact te maken met plaagdierbestrijders over de gehele wereld".

Stille lezingen

Tijdens deze beurs werden ook lezingen gegeven. Dit keer werd gebruik gemaakt van koptelefoons om te voorkomen dat de beursgangers last kregen van de lezingen. In totaal werden 27 lezingen gehouden. Zo werd er een paneldiscussie gehouden waarbij het panel bestond uit de klanten (Tesco, M&S en Nestle) van plaagdierbestrijders. Andere onderwerpen waren 'knaagdieren monitoren door elektronische monitoring systemen', 'invasieve exoten' en 'het buitengebruik van anti-coagulantia'.

PestEx 2017

Op 22 en 23 maart 2017 zal PestEx 2017 worden gehouden en dat zal weer gebeuren in het ExCel beursgebouw in Londen. Deze beurs is gemakkelijk te bereiken vanuit Nederland. Dat kan via Schiphol maar ook via Rotterdam-The Hague Airport. Vanuit dat laatste vliegveld vertrekt 's morgens vroeg het vliegtuig naar Londen City Airport en 's avonds kunt u dan weer terug zijn in Rotterdam. Van het Londense vliegveld is het slechts 15 minuten lopen naar het ExCel-gebouw.

Noteer de datums nu al in uw agenda!

Al 25 jaar muisstil met MouseStop...

MouseStop is een diervriendelijke werings- en afdichtingspasta tegen knaagdieren en andere plaagdieren. MouseStop wordt al sinds 1990 gebruikt door de internationale ongediertebestrijdingswereld!

MOUSE2TOP
www.mousestop.com

Het vak leer je bij het KAD. Waar anders?

Actuele kennis van het vak dierplaagbeheersing doe je op bij het enige onafhankelijke instituut in Nederland waar sinds vele jaren alle kennis over plaagdieren wordt vergaard en gebundeld: stichting Kennis- en Adviescentrum Dierplagen te Wageningen. Daar krijg je informatie die eerlijk is, voorlichting die betrouwbaar is en daar ontmoet je de echte ervaringsdeskundigen.

KAD-Opleidingen staat garant voor veelzijdige, vaktechnische opleidingen, gericht op de hedendaagse praktijk van plaagdierbeheersing. In het royaal uitgeruste KAD Trainingscentrum komt de theorie tot leven en krijgt de cursist alle ins en outs van het vak én de benodigde vaardigheden onder de knie.

OPLEIDINGEN

- ▶ Leerling bestrijdingstechnicus (starters)
- ▶ Bestrijdingstechnicus (allround)
- Nascholingsprogramma's
- EVM-erkend

CURSUSSEN

- ▶ Bestrijdingsdeskundige (verdieping)
- ▶ IPM
- ▶ Houtbescherming (specialisatie)
- ▶ Flora- en faunawet (toepassing)
- ▶ Vleermuizen (Min. LNV)
- ▶ Steenmarter (Min. LNV)

NEEM CONTACT OP MET KAD-Opleidingen

Costerweg 5, 6702 AA Wageningen
Postbus 350, 6700 AJ Wageningen
Tel. (0317) 41 26 72, Fax (0317) 41 45 95
www.kad.nl E-mail: info@kad.nl

stichting Kennis- en Adviescentrum Dierplagen

BESTRIJDING EEKHOORNS IN ENGELAND

In Engeland zijn plannen opgesteld om de grijze eekhoorn te bestrijden. De grijze eekhoorn draagt een virus bij zich dat een bedreiging vormt voor de inheemse rode eekhoorn. De bedoeling is dat elk jaar tienduizenden grijze eekhoorns worden afgemaakt.

De grijze eekhoorn komt oorspronkelijk uit het oosten van de Verenigde Staten en Canada en werd in 1876 overgebracht naar Engeland waar hij veel schade aanricht aan de bossen. Hij knaagt aan de schors van bomen en heeft een negatieve invloed op bosbehoud, biodiversiteit en duurzaamheid. In Engeland zijn naar schatting enkele miljoenen grijze eekhoorns en nog slechts 140.000 rode eekhoorns.

Landeigenaren kunnen 100 pond krijgen per hectare uit een Europees potje om de grijze eekhoorns te bestrijden. Ook komt er geld beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek om de snelle voortplanting van de diertjes tegen te gaan. Ook Prins Charles roept zich in dit probleem: De populatie moest wat hem betreft op een „humane en wettige wijze” worden ingeperkt.

Het zal nog wel een hele tijd duren voordat ook wij in Nederland eekhoorns gaan bestrijden!

Toekomst van rodenticiden ligt in uw handen!

Dat was de titel van een artikel in het laatste Pest Magazine over het buitengebruik van rodenticiden in Engeland. In Engeland is de “UK Code of Best Practise & Guidance for Rodent Control and the Safe Use of Rodenticides” in gebruik genomen. Deze 24 pagina’s tellende richtlijn bevat informatie over het buitengebruik van rodenticiden en hoe de daaruit voortvloeiende risico’s kunnen worden beperkt. Dit document is vergelijkbaar met het “Handboek beheersing rattenpopulaties om gebouwen” in Nederland.

In het Engelse handboek staan de richtlijnen waar de Engelse plaagdierbestrijders zich aan moeten houden. Net zoals in Nederland moeten zij in eerste instantie ook nagaan of niet-giftige bestrijdingsmethodes kunnen worden gebruikt. Dus rodenticiden rücksichtslos in lokdozen doen bij knaagdierproblemen is niet meer toegestaan. Plaagdierbestrijders moeten eerst allerlei andere mogelijkheden onderzoeken om de plaag te bestrijden waarbij mogelijke schuilplekken moeten worden onderzocht, eventueel aanwezige voedselbronnen worden opgespoord en overleg met de opdrachtgever moet worden gevoerd over mogelijke preventiemaatregelen.

Er moet een geschreven risicoanalyse worden gemaakt waarbij ook de gevaren van het gebruik van rodenticiden voor het milieu en de wilde dieren en de risico’s voor het gebruik van vallen in kaart worden gebracht. Anticoagulantia mogen alleen worden gebruikt wanneer alle andere methodes niet het gewenste effect hebben opgeleverd.

Het permanent plaatsen van rodenticiden in lokdozen is ook in Engeland niet toegestaan.

Op het label van de producten moet duidelijk staan waar rodenticiden voor mogen worden gebruikt en dat kunnen zijn:

- Binnenlocaties. Open stallen en open gebouwen horen niet tot de binnenlocaties.
- In en rondom gebouwen. Dat zijn de gebouwen zelf en de gebieden rondom gebouwen die beschermd moeten worden wanneer de bestrijding in de gebouwen alleen niet het gewenste effect heeft. Het betreft ook riolen en schepen maar geen vuilnisbergen en open gebieden zoals landerijen, parken en golfvelden.
- Open gebieden. Dat omvat plaatsen die niet omschreven zijn bij de andere categorieën.

Er worden speciale cursussen opgezet om plaagdierbestrijders, natuurbestrijders en boeren voor te lichten hoe een bestrijding volgens de opgestelde code moet worden uitgevoerd.

Vroeger werden rodenticiden gezien als de oplossing van het plaagdierprobleem. Nu wordt de inzet van rodenticiden gezien als een uiterste middel wanneer alle andere mogelijkheden niet voldoende blijken te zijn.

Deze code is getekend door de Engelse plaagdierbestrijdingsbranches, de Barn Owl Trust en verschillende natuurbestrijdersorganisaties. Eén groep heeft dit document niet ondertekend en dat zijn de boerenorganisaties. De Engelse overheid wil wel dat

de boerenorganisaties dezelfde richtlijnen volgen als de plaagdierbestrijders en wanneer dat in de toekomst niet blijkt te gebeuren, zal de overheid effectieve maatregelen nemen. Dus daar liggen kansen voor de plaagdierbestrijders bij de 40.000 Engelse boeren.

Op de site <http://www.thinkwildlife.org> is alle informatie te vinden over de ins en out van deze code.

Wij, in Nederland, hebben te maken met dezelfde problematiek rondom het buitengebruik als in Engeland. Min of meer is in Nederland dezelfde oplossing gekozen als in Engeland, alleen zijn ze daar iets verder. Het is zo; we doen er niets meer aan, we moeten het accepteren en met de veranderde situatie leren leven. En net zoals in Engeland ook wordt gezegd; de verandering ten aanzien van het buitengebruik biedt ook kansen!

PESTSCAN ONTWIKKELT MODULE VOOR BUITENGEBRUIK BIOCIDEN

Buitengebruik verboden maar toch weer mogelijk

Iedere plaagdierbestrijder is zich er op dit moment van bewust dat de eisen ten aanzien van het buitengebruik van biociden aanmerkelijk aan banden wordt gelegd. Nadat er eerst een totaalverbod leek te worden opgelegd, is er nu toch weer wat meer ruimte gekomen om in bepaalde situaties biociden toe te staan. Hiermee komt men tegemoet aan de realiteit dat het soms gewoon niet lukt om met niet-chemische maatregelen een uitbraak van bijvoorbeeld ratten effectief te bestrijden.

Checklist batches

Vorige inspecties 14-5-2015 11:25 | Aangepast als: KJan

Totaal • Invoerbatches • Spijkersingenoten

Toon ook verwijderde items

Naam	Verwijderd
Aandachtspunten omgeving	☐
Aandachtspunten lenen	☐
Aandachtspunten gebouwen	☐
Soort overlast	☐
Typering omgeving	☐

De belangstelling van plaagdierbestrijders voor dit thema bleek uit de zeer goed bezochte informatiemiddag hierover die de NVPB op 5 maart te Breukelen organiseerde. Op 17 april heeft deze zelfde NVPB het Handboek voor beheersing rattenpopulaties gepubliceerd, dat is goedgekeurd door het Ctgb en ILenT. Kortgezegd komt het erop neer dat het buitengebruik van biociden, zoals rodenticiden, in principe niet behoort plaats te vinden, *tenzij* er sprake is van problemen die niet op andere manieren opgelost kunnen worden. Daarbij dient overtuigend bewezen te worden dat al die andere manieren voldoende zijn geprobeerd. Dit bewijs dient te worden geleverd door een nauwkeurig bijgehouden logboek aan de hand van een uitgebreid en zorgvuldig opgesteld protocol.

Toon ook verwijderde items

Naam item
☒ Is er sprake van begroeiing tegen de gevel?
☒ Is de gevel vrij van opslag en materialen?
☒ Is er sprake van een goede hygiëne? Speciaal bij bijzondere punten. O.a. bij vuilcontainers.
☒ Bestaan er goede procedures omtrent de inrichting van ruimten, zoals het plaatsen van afvalbakken?
☒ Is het riolerings-, hemelwater-, en afwatersysteem intact? Welke?
☒ Zijn er factoren die de kans op aanwezigheid van ratten bevorderen? Welke?

Voor de bestrijder betekent dit opnieuw een verdere verschuiving van het 'ratten vangen' naar het managen van een complex en uitgebreid proces. Kortom, de rattenvanger wordt een bestrijdingstechnicus in de ruimste betekenis van het woord! Het moge duidelijk zijn dat de eisen die dit stelt aan de bekwaamheden van de bestrijder en de kwaliteit van de bedrijfsvoering steeds hoger worden. De tijd dat de bestrijder met een beduimd kladblok en een stukje potlood een logboek kon bijhouden, behoort in toenemende mate tot een wereld die voorbij aan het gaan is.

Een complex protocol

Waar het vooral om gaat in het protocol, is dat de bestrijder kan aantonen dat alles in het werk gesteld is om preventie te plagen en niet-chemische bestrijding toe te passen. De bestrijder opereert hierin niet alleen, maar dient in nauw overleg met de opdrachtgever te staan.

In het protocol dient dan ook een verslag van de gesprekken met de opdrachtgever te worden opgenomen. Voorts moet er door de bestrijder een strategie ontwikkeld worden, waarin zowel zaken van preventie (wering) als ook bestrijdingsmaatregelen worden opgenomen. Dit moet dan resulteren in een plan van aanpak.

Het plan van aanpak (PvA) zal vooral bestaan uit de volgende zaken:

Monitoring: fysieke inspecties waarbij aan de hand van sporen, schade en observaties wordt vastgesteld of er sprake is van aanwezigheid van ratten. Dit wordt dan gedaan middels een reeks bezoeken, waarbij de frequentie in overleg wordt vastgesteld. Elk van deze bezoeken moet worden gedocumenteerd door middel van een bezoekrapport.

Habitat management: dit betreft het beheer van de omgeving op zodanige wijze dat de locatie onaantrekkelijk wordt voor ongedierte. Dit zijn veel voor de hand liggende maatregelen – die zonder controle echter toch veel te vaak over het

hoofd worden gezien – zoals bouwkundige aanpassingen, verwijdering van onkruid, reiniging of ketenbeheersing. Deze zogenaamde weringsadviezen worden door de bestrijder geïdentificeerd en overgedragen aan de opdrachtgever. Konden deze adviezen voorheen nog op allerlei manieren gegeven worden (mondeling, schriftelijk, e-mail), nu dienen ze verplicht en gestructureerd in het logboek opgenomen te worden, zo niet, dan zal men geen biociden in mogen zetten als dat later nodig blijkt.

Niet-chemische bestrijding: bij activiteit van ratten, en nadat blijkt dat wering niet afdoende is, kan bestrijding plaats vinden op niet-chemische wijze, bijvoorbeeld door het plaatsen van klap- of inloopvallen. In het logboek wordt bijgehouden welke vallen er zijn en op welke data er vangsten te melden zijn.

Chemische bestrijding: dit is eerst mogelijk nadat de bovengenoemde methodes geen soelaas bieden. Deze bestrijding mag nooit in de plaats komen van de niet-chemische bestrijding, maar dient als aanvulling gezien te worden. De inzet is aan allerlei voorwaarden gebonden met het oog op de veiligheid van mens, dier en milieu en moet gelijk weer worden afgebouwd als het ergste achter de rug is. Ook dient men een maximale inzettermijn overeen te komen. Indien deze verstrijkt zonder dat er effect is, moet men toch stoppen. Uiteraard valt dit alleen te bepalen bij zorgvuldige verslaglegging in het logboek.

Digitaal systeem

Het moge duidelijk zijn dat de vele eisen ten aanzien van een zorgvuldige en gestructureerde verslaglegging hoge eisen stelt aan de bestrijdingstechnicus. Een digitaal logboek kan hier in hoge mate bij helpen en bestrijder, het kantoor van de bestrijder, klant en auditor veel werk uit handen nemen. Bovendien voorkomt een goed digitaal logboek invoerfouten, het vergeten of zoekraken van meldingen en het nalaten van opvolging.

In 2009 is PestScan op de markt gekomen omdat sommige bestrijders merkten dat de papieren oplossing steeds minder goed voldeed aan de eisen van de markt. Ook zagen veel bestrijders met lede ogen dat grote spelers als Rentokil een prachtig systeem hadden, dat echter niet door andere partijen gebruikt kon worden, waardoor de concurrentieslag steeds vaker gemist werd. PestScan (en vergelijkbare producten van andere aanbieders) werd enthousiast omarmd door een aantal pioniers en groeide in korte tijd uit tot marktleider in Nederland en België. In de afgelopen 5 maanden groeide het aantal bedrijven dat PestScan gebruikt stormachtig met 35%.

Met de opkomst van IPM (Integrated Pest Management) begon PestScan modules toe te voegen om gestructureerd aanbevelingen te beheren. De bestrijdingstechnicus maakt deze aan op zijn smartphone of tablet en deze komen direct na een bezoek in het digitale systeem. De klant kan deze inzien en opvolgen. Bij een volgend bezoek kan de bestrijdingstechnicus deze op zijn smartphone goed- of afkeuren.

Achteraf gezien bleek dit een mooie opstap naar het bestrijdingsprotocol zoals dat nu in het kader van het buitengebruik biociden vereist wordt.

Checklist op de smartphone

Naar aanleiding van het nu verschenen 'Handboek beheersing rattenpopulaties' heeft PestScan een grote sprong voorwaarts genomen en de module Checklist gebouwd. Op het kantoor van het bestrijdingsbedrijf kan nu een lijst aangelegd worden precies zoals deze in Bijlage IV van het handboek staat (pagina 37 e.v.). Deze checklist zal bestaan uit een groot aantal items, die in feite vragen zijn. Deze vragen moeten dan op locatie beantwoord worden door de bestrijder. Vragen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Zijn er voedselbronnen aanwezig die niet goed afgeschermd zijn?
- Is er sprake van een goede hygiëne? Speciaal bij bijzondere punten. O.a. bij de aanwezigheid van vuilcontainers.

De bestrijdingstechnicus kan thuis, onderweg of op locatie steeds de nieuwe opdrachten op zijn telefoon of tablet downloaden. Tijdens het werk in en om een pand kan hij echter volledig offline doorwerken. Dat is erg handig omdat er lang niet altijd een goede internetverbinding beschikbaar is. Na afloop kunnen de gegevens ingezonden worden.

Om te garanderen dat de bestrijder de vragen goed invult, kan op kantoor worden aangegeven of een vraag met ja/nee beantwoord moet worden, of juist met vrije tekst. (Nog andere opties zijn: men moet een geheel getal invoeren; men moet een breuk invoeren).

Met deze handelwijze bereikt men in een klap drie zaken:

- De bestrijder vergeet geen zaken te registreren, die het protocol vereist.
- De bestrijder wordt gedwongen om de invoer op gestructureerde wijze te verrichten.
- Kantoor en klant beschikken direct over een digitaal logboek. Indien gewenst, kan het verslag afgedrukt worden.

Los van deze nieuwigheden in het product, beschikt PestScan ook over tal van functies die al langer bestaan en die ondersteunend zijn ten aanzien van de eisen die in het Handboek worden genoemd. Zo kunnen besprekingsverslagen in pdf-indeling in het systeem worden geplaatst, alsmede het diploma van de bestrijdingstechnicus, certificaten van de organisatie en informatiebladen over plaagdiersoorten en bestrijdingsmiddelen. Voorts kunnen foto's van situaties bij de aanbevelingen geplaatst worden.

Conclusie

Concluderend kunnen wij stellen dat de nieuwe regelgeving het gebruik van biociden weer mogelijk maakt, mits onder stringente voorwaarden. Een digitaal systeem als PestScan maakt het een heel stuk makkelijker om aan deze voorwaarden te voldoen. Gebruikers van zo'n systeem besparen zich veel tijd omdat niet achteraf rapporten hoeven te worden opgemaakt. Zo bereikt men een hogere kwaliteit van werken tegen lagere kosten.

Voor meer informatie kunt u de website van PestScan bezoeken op www.pestscan.eu of een e-mail schrijven aan info@pestscan.eu. Online kunt u dit artikel ook lezen, voorzien van een groot aantal schermvoorbeelden: www.pestscan.eu/artikel.pdf.

Omschrijving	Waarde
Is er sprake van een hoog risico voor de diergezondheid?	Ja
Is er sprake van een hoog risico voor het openbaar belang (bijv. economisch & sociaal, milieu)?	Ja
Is er een analyse / evaluatie van de historie van de plaagdierproblemen?	Nee
Zijn er voedselbronnen aanwezig, hoe kunnen deze worden afgeschermd / gesaneerd?	Er wordt slecht schoongemaakt en aan het eind van de dag liggen er overal voedselresten
Is er sprake van een hoog risico voor de volkgezondheid / voedselveiligheid?	Nee
Zijn er schuil- of nestmogelijkheden in de omgeving?	Ja
Is er oppervlaktewater, stoei, kanaal in de omgeving aanwezig?	Ja
Is er een object in de buurt met hoog risico op rattenactiviteit, bijv. een waterbranding, waterzuil	Nee

Bayer

Minder call-backs met Maxforce Quantum

Dat Maxforce Quantum zijn werk goed doet, blijkt uit onderzoek uitgevoerd in de US. Maxforce Quantum werd vergeleken met andere beschikbare actieve stoffen op basis van terugkomverzoeken. Alhoewel we in de US te maken hebben met andere weersomstandigheden en andere actieve stoffen zijn de uitkomsten toch zeer verassend. Met Maxforce Quantum zijn de terugkomverzoeken tussen de 39 en 70% lager dan met de andere beschikbare middelen.

Snelle afname van de mierenactiviteit en maandenlange aantrekkelijkheid

Binnen een aantal minuten na toepassing is al zichtbaar dat de mieren Maxforce Quantum zeer aantrekkelijk vinden. Rondom de uitgezette druppels verzamelen de mieren zich in rap tempo. Dat er minder terugkomverzoeken komen voor Maxforce Quantum komt doordat Maxforce Quantum al een paar dagen na de behandeling zorgt voor een enorme afname van de mierenactiviteit. Afhankelijk van het soort mier en de omstandigheden, zoals bij grote nesten of bij her-infestatie, kan een plaagdierbeheersingsprogramma enkele maanden duren. Ook in deze gevallen presteert Maxforce Quantum, want de formulering blijft na toepassing zeer aantrekkelijk voor mieren, en minstens 3 maanden zacht en actief.

Maxforce Quantum bestrijdt de wegmier, de faraomier en andere tropische mieren!
Maxforce Quantum is effectief tegen suiker- én tegen eiwitminnende mieren waaronder

- *Monomorium pharaonis* (de faraomier)
- *Tapinoma melanocephalum* (ook wel spookmier genoemd)
- *Lasius spp* (weg- en tuinmieren)
- *Linepithema humile* (Argentijnse mier)

Meer weten over Maxforce Quantum? Bezoek dan onze website www.environmentalscience.bayer.nl

Lasius Niger

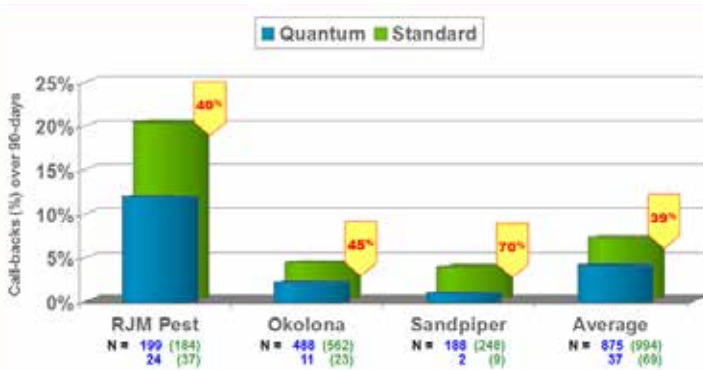
Tapinoma melanocephalum

Monomorium pharaonis

Linepithema humile

Breed Breder Breedst

Optional legal text

K-Othrine® WG250

Tegen alles wat kruipt en vliegt

- Kan worden toegepast op plaatsen waar 0-4 jarigen kunnen komen
- Naden, kieren, strookbehandeling en hele oppervlakten
- Lange nawerking tot wel 12 weken

GEBRUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES VOOR GEBRUIK HET ETIKET EN DE GEBRUIKSAANWIJZING

K-Othrine® WG250 bevat 25% deltamethrin. K-Othrine® WG250 is een geregistreerd handelsmerk van Bayer. Toelatingsnummer: 13522 N

PPN

Plaagdier Preventie Nederland

In het Brabantse dorp Nuenen heeft de kleurrijke en markante schilder Vincent van Gogh gewoond en zijn beroemde meesterwerk “De aardappeleters” gemaakt. Binnen onze branche woont ook nu daar een markant persoon; Frank Swinkels, eigenaar van Plaagdier Preventie Nederland.

Frank Swinkels studeerde bedrijfskunde op de Fontys Hogeschool in Eindhoven. Toen hij daar afgestudeerd was had hij nog totaal geen idee dat hij uiteindelijk in de plaagdierbestrijding terecht zou komen. Na zijn studie bouwde hij een cash&carry waterbeddenketen op met 8 filialen. Nadat hij deze verkocht had startte hij met een juwelierszaak. Al gauw runde hij twee zaken waaronder één in Maastricht. Een gewelddadige beroving was de oorzaak dat hij na 3 jaar stopte met deze zaken. Er volgde een carrièreswitch en hij ging in 1995 werken bij een klein plaagdierbestrijdingsbedrijf in de buurt van Nuenen. Het kleine bedrijf groeide al snel uit tot één van de grotere plaagdierbestrijdingsbedrijven in Nederland, waar Swinkels gedurende 8 jaar werkzaam was als algemeen manager.

In 2003 scheidden de wegen. Swinkels maakte weer een carrièreswitch en werd directeur bij een im- en exportbedrijf in sanitair en natuursteen. Lange werkdagen en de vele reizen naar het Verre Oosten leidden uiteindelijk tot een burn-out. Deze burn-out zette hem met beide voeten op de grond. Na een tijd van bezinning kwam de ondernemersgeest weer boven en startte hij een eigen onderneming in de plaagdierbestrijdingsbranche, waar hij al eerder jarenlang met veel plezier had gewerkt.

PPN

In 2004 richtte Swinkels Plaagdier Preventie Nederland (PPN) op. De doelstelling was om zo snel mogelijk een landelijke dekking te realiseren. PPN werkt hoofdzakelijk op contractbasis bij bedrijven en instellingen door heel Nederland.

Swinkels richt zich niet of nauwelijks op de particuliere markt. Alleen in de zomermaanden houdt PPN zich bezig met het bestrijden van wespennesten in de regio Zuidoost Brabant. Daarbij maakt het gebruik van de apparatuur van Killgerm, het zogenaamde GPS-gaspotsysteem. Met behulp van luchtdrukpatronen wordt het poeder aangebracht in de nestopeningen.

Swinkels is onlangs met zijn gezin verhuisd van het industrieterrein naar een kleine boerderij-achtige woning aan de rand van Nuenen. Het kantoor bevindt zich in zijn achtertuin; van daaruit coördineert hij de werkzaamheden door het gehele land. In de regio Brabant/Limburg wordt het werk gedaan door zijn eigen vaste medewerker. Daarnaast werkt hij met een vaste groep ZZP-ers vanuit Ede, Almelo, Leeuwarden, Alkmaar en Zoetermeer. Zij verzorgen de inspecties en zijn verantwoordelijk voor het afhandelen van spoedmeldingen bij de vaste klanten van PPN. Spoedmeldingen worden altijd binnen 24 uur afgehandeld.

Swinkels kiest daarbij zeer bewust voor ZZP'ers; “de motivatie van mijn ZZP-collega's is enorm en zij zijn altijd bereid om een stapje extra te zetten”. Door gebruik te maken van ZZP-ers is er sprake van een optimale risicospreiding. Mutaties in het klantenbestand zijn op deze manier eenvoudig te ondervangen zonder dat dit veel financiële risico's met zich meebrengt. Sinds kort is het voor alle PPN-collega's mogelijk om digitaal te rapporteren. Dit jaar wordt ook de planning verder geoptimaliseerd zodat er geen papierwerk meer aan te pas komt.

Het merendeel van deze ZZP-ers heeft hij ontmoet tijdens het lesgeven bij de KAD-opleiding. Nadat zij hun diploma hadden behaald werden zij door Swinkels geholpen bij de start van hun eigen bedrijf. Daarnaast krijgen zij tevens een aantal vaste routes in hun eigen regio waarbij de werkbelasting kan oplopen tot maximaal 1200 uur per jaar. In het najaar komen alle PPN-collega's bij elkaar voor werkoverleg, training en gewoon gezellig een hapje eten en drinken.

PPN richt zich met name op de grotere bedrijven zoals retailbedrijven, voedingsmiddelenbedrijven, ziekenhuizen, bouwbedrijven, kantoorpanden en overslagbedrijven.

De toekomst...

De mogelijkheden voor het gebruik van rodenticiden zullen in de toekomst verder beperkt worden. Daarom worden er steeds vaker visuele controles uitgevoerd zonder dat er bestrijdingsmiddelen aan te pas komen. Daarbij wordt vooral gewerkt volgens de principes van IPM waarbij de opdrachtgever geacht wordt mee te denken met het gehele proces omtrent plaagdierbeheersing in en rondom zijn bedrijf. Swinkels merkt bij steeds meer klanten dat er een breder draagvlak ontstaat voor wat betreft deze samenwerking.

De gehele werkwijze voor plaagdiermanagement-bedrijven zal in de toekomst drastisch veranderen. Swinkels verwacht dat het aantal plaagdierbestrijders in Nederland binnen een jaar of 10-15 zal zijn gehalveerd. Vandaar dat hij het erg belangrijk vindt om na te denken over de toekomst van zijn bedrijf. Het is dan niet meer nodig om met een frequentie van 6, 8 of zelfs 12 keer per jaar langs te komen voor een standaardcontrole. De monitoring wordt dan overgenomen door “slimme” muizenklemmen/vallen welke op afstand bestuurd en gecontroleerd worden. Hierdoor wordt er 7 dagen per week, 24 uur per dag gecontroleerd of er muizen of ratten aanwezig zijn. De ontwikkeling hiervan staat nog in de kinderschoenen en het zal nog geruime tijd duren voordat er deugdelijke en vooral betaalbare systemen op de markt komen, aldus Swinkels. Op dit moment heeft hij wel ideeën over hoe PPN zich in de toekomst zal profileren maar het is nog te vroeg om daarover uit te wijden.

Swinkels geeft zijn visie op het gebruik van lijmplaten tegen knaagdieren: Lijmplaten zijn in tegenstelling tot praktisch alle andere landen in Europa niet toegestaan in Nederland. Uiteraard vindt hij dat onnodig dierenleed zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Feit blijft echter dat ratten en muizen moeten worden gedood indien zij overlast veroorzaken.

Bij het gebruik van rodenticiden gaan knaagdieren pas na 5 tot 7 dagen dood. Door de toegelaten werkzame stoffen krijgen ze inwendige bloedingen en gaan ze uiteindelijk dood omdat ze te ziek zijn om op zoek te gaan naar voedsel. Hierbij zou geen sprake zijn van dierenleed?

Lijmplaten zijn verboden omdat ze onnodig dierenleed veroorzaken. Bij het onjuist gebruik ervan is dit zeker het geval; lijmplaten worden vaak voor langere tijd uitgelegd waardoor het knaagdier een lange en pijnlijke dood sterft. Indien lijmplaten maximaal 6 uur worden uitgezet, dan zijn de muizen bij het verwijderen ervan nog in leven, waarna ze direct worden gedood door de plaagdierbestrijder.

In beide gevallen is er sprake van dierenleed omdat ze nu eenmaal gedood moeten worden. Vanwege de relatief korte periode dat muizen vastzitten op de lijmplaten is er volgens Swinkels geen sprake van *onnodig* dierenleed, zeker als men dit vergelijkt met het gebruik van rodenticiden.

Rodenticiden mogen pas worden toegepast indien er daadwerkelijk overlast is van muizen en/of ratten. In veel gevallen werkt dit afdoende en is de overlast binnen enkele weken verholpen. In sommige gevallen is de overlast, ondanks het juist toepassen van IPM, niet te verhelpen met alleen rodenticiden en klemmen.

Indien daardoor het economische belang van een opdrachtgever in het geding komt dan moet het mogelijk zijn om direct te kunnen starten met de bestrijding met behulp van lijmplaten, aldus Swinkels. De afgelopen 20 jaar heeft hij voldoende voorbeelden meegemaakt waarbij opdrachtgevers met sluiting werden bedreigd door de aanhoudende overlast van muizen en/of ratten.

Recent nog dreigde een grote afnemer van één van Swinkels opdrachtgevers op te stappen, indien de muizenplaag niet binnen een maand zou zijn opgelost. Een faillissement dreigde, waarbij 150 man op straat zouden komen te staan. De vorige bestrijder was het niet gelukt om de muizenplaag onder controle te krijgen. Na een uitgebreide bouwkundige en hygiëne-inspectie met begeleidend rapport is direct gestart met het verhelpen van de bouwkundige gebreken. Het inzetten van klemmen en rodenticiden had slechts een beperkt effect op de afname van het aantal muizen. Een week voor de deadline werd in samenspraak met de opdrachtgever besloten om drie vangacties met lijmplaten uit te voeren. Hierbij werden om 11 uur 's avonds 250 lijmplaten uitgelegd. Deze werden de volgende ochtend om 5.00 uur weer opgeruimd. Het resultaat...68 muizen die onmiddellijk werden gedood. Drie dagen later werd de actie herhaald met als resultaat 35 muizen. Tijdens de laatste vangactie werden nog slechts 6 muizen gevangen. De "boze" afnemer heeft een audit laten uitvoeren welke een positieve uitslag kende. Hierdoor kon de samenwerking worden voortgezet. Zonder het inzetten van lijmplaten was dit nooit mogelijk geweest.

De bestaande aanvraagprocedure voor de toelating van lijmplaten is veel te omslachtig en duurt weken voordat de eventuele goedkeuring wordt verleend. Swinkels vindt dat er een soort meldpunt bij de overheid moet komen waar wordt doorgegeven dat

het plaagdierbestrijdingsbedrijf lijmplaten gaat gebruiken bij een bepaalde klant. Bij een steekproefsgewijze controle door de overheid moet schriftelijk kunnen aangetoond dat, voorafgaand aan het gebruik van de lijmplaten, al het mogelijke is gedaan om de plaag te verhelpen volgens IPM. Hierbij kan het inmiddels goedgekeurde handboek voor het buitengebruik van rodenticiden als voorbeeld worden gesteld.

Plaagdier Preventie Nederland behoort tot Swinkels holding "European Pest Control Services BV". Een ander onderdeel van het bedrijf is Ongedierte Bestrijdings Dienst Nederland (OBDN). OBDN is in 2013 gestart als een netwerkorganisatie waarbij ruim 85 kleinere zelfstandige ongediertebestrijdingsbedrijven in Nederland zich hadden aangesloten. Particulieren en bedrijven konden een OBDN-collega vinden via de website www.obdn.nl en werden dan direct doorgestuurd naar de desbetreffende OBDN-collega. Doordat de enorme advertentiekosten via Google Adwords vele malen hoger uitvielen dan de gegenereerde inkomsten is in 2015 besloten om een andere strategie te kiezen. Alle aanvragen die via OBDN binnenkomen worden nu doorgeleid naar een soortgelijke internetaanbieder. Frank Swinkels is al bijna 20 jaar actief binnen de plaagdierbestrijdingsbranche. Zijn bedrijf is aangesloten bij de NVPB, waar Swinkels lid is van de Technische Commissie, en dus nauw betrokken is bij de diverse ontwikkelingen binnen onze branche. Swinkels is daarnaast lid van het college van deskundigen van de KPMB (keurmerk plaagdiermanagement). Verder is hij al 17 jaar lang werkzaam als docent bij het KAD (voorheen SVO) en als examinator bij het CPMV. Hij coacht startende ondernemers binnen en buiten de branche.

Hij hoopt dat, in de nabije toekomst, de diverse partijen hun krachten zullen bundelen. In de kleine wereld van de plaagdierbestrijding in Nederland (1500 arbeidsplaatsen) vindt hij het absurd dat er zo'n grote tweedeling is. Twee brancheverenigingen, twee exameninstututen, twee opleidingscentra en twee keurmerken! Iedereen die hij daarover spreekt is het daarmee eens, maar blijkbaar zijn de ego's en ambities van sommigen dermate groot dat dit een gezonde en noodzakelijke samenwerking in de weg staan. Zijn voorstel is dan ook om met al deze groeperingen rond de tafel te gaan zitten. Doel daarvan is om een masterplan op te stellen waarbij alle bovengenoemde partijen efficiënter gaan samenwerken of eventueel zullen gaan fuseren. Dankzij de kwestie inzake het buitengebruik van rodenticiden hebben de diverse partijen ingezien dat samenwerking noodzakelijk is om tot een goed eindresultaat te komen. Swinkels hoopt dat de stap naar verdere samenwerking hierdoor dichterbij is gekomen.

Swinkels is blij dat hij ooit in dit vakgebied terecht is gekomen en probeert, ondanks alle drukte, een gezonde balans te vinden tussen werk en privé. Dat is een van de grootste lessen geweest van zijn burn-out in het verleden. Zijn gezin komt daarbij op de eerste plaats. Maar... dat neemt niet weg dat de plaagdierbestrijdingsbranche zeer zeker nog wel meer zal horen van deze markante Nuenense inwoner.

AlpreBO

“Hoe kan ik U helpen?”

AlpreBO kan u helpen, zeggen broer en zus Schelfhout uit het Belgische Schellebelle. Het bedrijf AlpreBO bvba is in het voorjaar 2014 opgericht door Guy en Caroline Schelfhout.

Sinds 1985 was Guy actief in de schoonmaak. Hij heeft daar alle stappen doorlopen, zoals operationeel leidinggeven aan de schoonmaakwerkzaamheden, het reinigen van kantoren, scholen, hospitalen en industriële ruimten, het dagelijks of periodiek schoonmaken, het uitvoeren van werken op aanvraag, het wassen van ruiten, reinigen van vloeren, plafonds, ventilatiekanalen, dampkappen en ovens. Vervolgens was het verkopen van contracten voor schoonmaakwerkzaamheden een nieuwe uitdaging. De ervaring heeft hem geleerd dat kleine en middelgrote bedrijven slagvaardiger zijn in het omzetten van offertes in uitvoeringswerkzaamheden. Bij grote bedrijven duurt de aanbestedingsperiode veel langer doordat diverse afdelingen binnen het bedrijf moeten worden geconsulteerd en er meerdere offertes moeten worden aangevraagd voordat een offerte omgezet kan worden in uitvoerend werk. Cleaning houdt niet alleen het schoonmaken in maar ook het bestrijden en voorkomen, dus het weren, van plaagdieren.

Door de werkzaamheden kwam hij steeds vaker in aanraking met het beheersen van plaagdieren en nadat hij gestopt is bij het cleaningsbedrijf stond voor hem al snel vast dat hij een plaagdierbestrijdingsbedrijf wilde opzetten.

Caroline Schelfhout heeft jarenlang in Frankrijk gewoond. Maar door familieomstandigheden heeft zij het besluit genomen om met haar bijna volwassen kinderen terug te keren naar België. Ook Caroline wilde wel weer iets gaan doen en na uitvoerig overleg met haar broer zijn ze gezamenlijk begonnen met een plaagdierbestrijdingsbedrijf, in 2014. Beiden zijn nu zaakvoerder van hun bedrijf AlpreBO bvba (www.AlpreBO.be). Bij het opzetten van het bedrijf hebben ze zich laten ondersteunen door Unizo, in samenwerking met de Vlaamse overheid. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de 55-jarige Guy zich zou bezighouden met de acquisitie en Caroline zich meer met de administratieve zaken maar in de loop van 2014 is ze zich ook bezig gaan houden met acquisitie.

De naam “AlpreBO” betekent “Alle Preventie en Bestrijding Ongedierte”. De BO staat voor “schoon”. In het logo is de naam AlpreBO verwerkt in een muis, waarbij duidelijk aan de rechterkant een staart van een muis is te zien, linksboven de kop van een muis en linksonder een poot van een muis. De missie van AlpreBO is “Efficiënte dienstverlening met afspraken, gemaakt op maat, die leiden naar een win-win situatie, in een meedenkende langdurige samenwerking. Een kwalitatieve, betaalbare service in een menselijk kader, met oog voor veiligheid,

milieu, partners en medewerkers.” Om de missie zo goed mogelijk in de praktijk te kunnen uitvoeren kunnen de beide zaakvoerders putten uit de door hen opgedane ervaring en kennis die ze opdoen tijdens het volgen van op plaagdierbestrijding gerichte cursussen.

De heer Guy Schelfhout woont in Mol en mevrouw Caroline Schelfhout in Schellebelle. Getracht wordt om het werkgebied zoveel mogelijk te creëren in een ruime straal rondom hun woonplaatsen, van Limburg naar Antwerpen en van Gent tot het kustgebied. Het werkgebied is dus vooral Vlaanderen. Maar wanneer een klant het wenst voeren ze ook bestrijdingen uit in bijvoorbeeld Brussel. Hoewel mevrouw Schelfhout dus begon als administratief-medewerkster voert ze nu ook zelfstandig acquisitie en bestrijdingswerkzaamheden uit. De ervaring van de heer Schelfhout als vertegenwoordiger en uitvoerder van bestrijdingen komt haar goed van pas om het werk zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren. Ze trekken dan ook minstens één dag per week met elkaar op om te overleggen.

De werkzaamheden zijn vooral gericht op de kleine en middelgrote bedrijven omdat die snel van hun plaagdierprobleem af willen en dus snel beslissen na het uitbrengen van een offerte. Regelmatig komt het voor dat deze bedrijven een aanbeveling van de overheid gehad hebben, of ze willen zelf van hun plaagdieren af en willen een goed werkend preventiesysteem binnen hun bedrijf opzetten. Ze willen dus snelle actie.

De klanten zijn vooral horecabedrijven, middenstanders, winkels en scholen. Regelmatig krijgt AlpreBO ook meldingen van plaagdieroverlast via het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Het betreft dan vooral bejaardenhuizen, woningen van personen die in psychische nood verkeren of vreemdelingenopvangplaatsen. Uit hun orderportefeuille blijkt dat er nog vele, vooral kleinere bedrijven zijn die nog niets aan plaagdierbestrijding doen, laat staan aan plaagdierpreventie op IPM-niveau. De Schelfhouts zien dan ook zeker mogelijkheden om hun bedrijf verder uit te bouwen.

Eén à twee dagen zijn ze beiden bezig om klanten te werven. Dat betekent dat ze systematisch langs de deuren van kleine bedrijven in steden lopen om hun diensten als plaagdierbestrijders aan te bieden. Regelmatig krijgen ze door deze bezoeken nieuwe klanten. Wanneer het uitbrengen van een offerte geleid heeft tot uitvoeringswerkzaamheden gaan ze beiden naar de klant toe om de werkzaamheden daar uit te voeren zodat de klant beide personen van het bedrijf AlpreBO kent en zowel Caroline als Guy een duidelijk zicht hebben op locatie en moeilijkheidsgraad. Persoonlijk contact met de klant is hier een duidelijke troefkaart.

Regelmatig komen ze bij horecabedrijven, die last hebben van plaagdieren die zich gevestigd hebben op die plekken waar het niet schoon is, zoals in en om vette dampkappen. AlpreBO adviseert hun dan om een grondige reiniging uit te voeren. Door zijn kennis en ervaring met het cleanen kan Schelfhout snel reinigingsadviezen geven. Wanneer de klant het wil kan hij een voorstel laten uitwerken en wanneer een offerte van een bedrijf geaccepteerd zal vooral Guy zorgen voor de begeleiding van het schoonmaken. De klant is dan verzekerd dat de dampkappen, ventilatiekanalen en andere plaatsen op de juiste manier worden gereinigd, met goede materialen en tegen een normale prijs. Ongeveer 20 % van de tijd is AlpreBO bezig met het begeleiden van de schoonmaakwerkzaamheden. De plaagdierbestrijding bij de bedrijven doet AlpreBO zelf. Ook het aanbrengen van duivenweringen op openbare, particuliere of beschermde gebouwen voeren zij op een vakkundige en veilige manier uit.

Tachtig procent van de tijd wordt besteed aan het bezoeken van potentiële klanten en het uitvoeren van bestrijdingen. Het kan gebeuren dat een twintig, voornamelijk horecabedrijven bezocht worden per dag. Wanneer een bedrijf dat wenst kan een offerte worden uitgebracht. De offertes worden dan direct gemaakt. AlpreBO heeft de ervaring dat wanneer bedrijven na een bezoek zeggen dat ze een offerte per email willen ontvangen, AlpreBO veel moeite doet voor het uitbrengen van een juiste offerte en het percentage dat vervolgens daadwerkelijk ingaat op de offerte zeer klein is.

Horecabedrijven moeten minimaal voldoen aan de wettelijke HACCP-voedselnormen. Daar hoort ook de bestrijding van eventueel aanwezige plaagdieren bij zoals kakkerlakken, ratten en muizen en het opstellen van een preventieprogramma. Ratten en muizen kunnen weggevangen worden met lijmplaten, klapvallen of bestrijdingsmiddelen. De Schelfhouts hebben goede ervaringen opgedaan met Tomcat blokken, difencoumpasta's en vooral met de Foam van Bayer. Wanneer nodig worden er ook elektrische vliegenlampen met lijmplaten opgehangen. AlpreBO zorgt voor het onderhoud en het reinigen van de vliegenlampen omdat de ervaring heeft geleerd dat de horecabedrijven het zelf niet doen. AlpreBO bestrijdt kakkerlakken met Advion kakkerlakkengel. Zelfs hardnekkige Duitse kakkerlakkeninfecties zijn binnen een week of drie na aanbrenging van de gels verdwenen. Natuurlijk moet de horecagelegenheid wel redelijk tot goed schoon en opgeruimd zijn, anders is effectieve bestrijding niet mogelijk. AlpreBO betreft alle bestrijdings- en weringsmaterialen bij één en dezelfde leverancier namelijk Killgerm Benelux. Niet alleen de prijs is daarbij belangrijk maar ook de snelheid van leveren en het deskundig en praktisch geholpen worden door de medewerkers van dat bedrijf. Ook bezoeken de Schelfhouts regelmatig de cursussen die bij hun in de buurt worden gehouden door Killgerm Benelux.

Elke klant waar een bezoek wordt gebracht, krijgt een logboek waarin zich een plattegrond bevindt waar de lokazen staan, en waarin genoteerd wordt wat aangetroffen is tijdens de inspecties. Momenteel is het bedrijf bezig zich te oriënteren op het aanschaffen van elektronische logboeken en

detectiesystemen. AlpreBO ziet in dat het gebruik van een eenvoudig, gebruiksvriendelijk, maar wel compleet detectiesysteem onvermijdelijk is en zeker voordelen zal bieden om de plaagdierinformatie goed te beheren.

Caroline en Guy Schelfhout hebben een jaar geleden AlpreBO opgericht en richten zich op een gebied waar de plaagdierbestrijding zeker nog beter ontwikkeld kan worden. Daarbij hebben ze een prognose gemaakt hoe het bedrijf zich zou kunnen ontwikkelen. Momenteel lopen ze voor op hun prognose. Met hun kennis, ervaring en enthousiasme zal het zeker lukken om AlpreBO verder uit te bouwen tot een gerenommeerd plaagdierbestrijdingsbedrijf in België!

Meerdere normen, in één keer certificeren

De komende maanden zullen naast de KPMB Kwaliteitsnorm verschillende private normen beschikbaar komen waarvoor plaagdiermanagement-bedrijven zich kunnen certificeren. Het betreft de volgende normen:

- de Europese standaard voor plaagdierbeheersing (CEN EN16636);
- de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen (IPM protocol) en
- de uitvoeringsrichtlijn voor bestrijding van insecten en zwammen in monumenten (URL 5001).

Certificering voor de bovengenoemde normen draagt bij aan de kwaliteit van uw bedrijf en de dienstverlening, maakt het mogelijk dat u in de toekomst (buiten) rodenticiden kunt blijven gebruiken en kunt u gebruiken om zich in de markt te onderscheiden van de concurrentie.

Met deze ontwikkeling van meerdere private normen bestaat ook een dreiging dat deze naast elkaar komen te staan en daarmee dubbel werk en dubbele kosten teweeg brengen. Hier zit niemand op te wachten.

Dus is harmoniseren cruciaal en samenwerking is hiervoor nodig. Het bestuur van de stichting KPMB is dan ook blij met de samenwerking met de branchevereniging PLA..N en de benoeming van Alex Mars als bestuurslid.

De Nederlandse bedrijven worden geconfronteerd met verschillende normen en zijn erbij gebaat dat de certificering laagdrempelig en toegankelijk is. Daarom richt KPMB zich erop dat plaagdierbedrijven zich in de toekomst via één modulair systeem kunnen certificeren. Dat wil zeggen dat een bedrijf kan kiezen voor één of meerdere normen en zich met één audit kan certificeren voor deze normen. Dit is efficiënt en beperkt de kosten. Over deze ontwikkelingen en meer zal de stichting KPMB in de loop van dit jaar een "Harmonisatie-dag" organiseren.

Tijdens de NVPB netwerkbijeenkomst is behalve op de KPMB-Kwaliteitsnorm ook ingegaan op de overige genoemde normen. Elders in dit nummer van PCN wordt hier nader op ingegaan.

Meer informatie vindt u op www.kpmb.nl of informeer bij ons via kpmb@kpmb.nl.

PestScan

Automatiseer uw PestControle

Wat doet PestScan?

- Aflezen controlepunten met smartphone of barcodescanner
- Volledig klaar voor IPM
- Planning en voorraadbeheer
- Webrapportage, statistiek, trends
- Weringsadviezen
- Uitstekende helpdesk
- Koppeling andere systemen

Voor elk bedrijf een passende oplossing

- ✓ PestScan Budget
- ✓ PestScan Professioneel
- ✓ PestScan DeLuxe

Neem contact met ons op welke oplossing het best bij u past.

NL: 065 3790820

EUR: +31 65 3790820

info@pestscan.eu

www.pestscan.eu

CPMV
Postbus 403
6700 AK Wageningen

Tel: 026-3391114 of
06-13214494
Email: info@cpmv.nl

**Hét onafhankelijke examen- en certificeringsinstituut
opgericht in 2004 door de brancheverenigingen NVPB en NVRD,
werkend aan kwaliteit en professionalisering**

Bestrijdingstechnicus:

- examen leerling BT
- theorie-examen BT
- praktijkexamen BT
- nascholingstoetsen
- puntenregistratie
- verlenging bewijs van vakbekwaamheid

Gassingsleider:

- theorie-examen
- praktijkexamen
- verlenging bewijs van vakbekwaamheid

Voor meer informatie:
www.cpmv.nl

Tijdens de bestuursvergadering van het CPMV op 27 mei j.l. hebben bestuur en personeel afscheid genomen van ons zeer gewaardeerde bestuurslid dhr. Dio Naaktgeboren.

Dio is namens de NVPB op 19 mei 2009 in het bestuur gekomen en heeft dus 6 jaar lang zijn stempel gedrukt op het beleid van het CPMV. Zijn brede kennis van zaken in onze plaagdiermanagement-branche heeft er mede toe geleid dat ook in de wat moeilijker jaren het CPMV het hoofd boven water heeft kunnen houden en nu als een gezonde Stichting de komende jaren met vertrouwen tegemoet kan zien.

Dio, namens Jolanda, Petra, het bestuur en de Raad van Advies heel hartelijk bedankt voor alles. Veel succes in je verdere loopbaan!

Als opvolger mochten wij verwelkomen, ook namens het NVPB, dhr. Martin van der Bent. Martin heeft in onze branche zijn sporen al ruimschoots verdiend en is mede-eigenaar van PESTWATCHER. Tevens is hij voorzitter van onze brancheorganisatie NVPB. Martin, veel succes en wijsheid!

In de bijlage een foto van de huidige bestuursleden. Van links naar rechts : Petra Derks, Ronald Ravesteijn, Rinus van Zanten, Martin van der Bent en Jolanda Rustenhoven.

ARs in Nederlandse roofvogels

In november 2014 is een rapport verschenen bij Alterra in Wageningen, gemaakt in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, met als titel "Risiko's van anticoagulantia rodenticides voor niet-doelsoorten en predatoren". De auteur van dit rapport is Nico van den Brink. De werking van Anticoagulantia bevattende Rodenticides (ARs) berust op het feit dat ARs zich binden aan het enzym 'vitamine K 2,3-epoxide reductase' waardoor er geen bloedstolling kan optreden bij dieren.

Niet-doelsoorten en predatoren

Predatoren zijn dieren die prooidieren eten. Die prooidieren kunnen rodenticiden hebben opgenomen. Ze kunnen door ophoping van ARs in hun lichaam sterven. Niet-doelsoorten zijn dieren die ARs zelf hebben opgenomen. De kans op doorvergiftiging van ARs is groter bij tweede-generatie anticoagulantia (SGARs) dan bij eerste generatie stoffen doordat ze persistenter zijn (= ze blijven langer in het milieu) en minder snel worden afgebroken in dieren en door andere organismen. Bij tweede-generatie ARs is ook minder sprake van resistentie waardoor gemakkelijker doorvergiftiging kan plaatsvinden. Wanneer er tevens sprake is van minder gevoeligheid bij een prooidier voor ARs blijft de stof wel in het lichaam dat dan niet sterft met als gevolg een verhoogde kans op doorvergiftiging naar een predator.

Opgenomen ARs door prooidieren worden wel uitgescheiden en afgebroken maar de mate waarin verschilt per stof. Klinische (zichtbare) verschijnselen van vergiftiging door ARs kunnen verschillen per diersoort, de concentratie en de soort ARs.

Opname ARs door niet-doelsoorten

Tot de niet-doelsoorten behoren diverse diersoorten zoals bosmuizen, rosse woelmuizen, woelratten, andere knaagdieren, spitsmuizen, kleine zangvogels, maar ook reptielen en insecten. Bij een onderzoek in Spanje in 2012 zijn ARs aangetoond in 28 % van de herbivore zoogdieren, in 67 % van de insectivore zoogdieren, in 38 % van de carnivore zoogdieren, in 51 % van de graan-etende vogels en in enkele reptielensoorten welke tot de niet-doelsoorten horen.

Opname ARs door predatoren

Predatoren foerageren over het algemeen op al of niet vergiftigde prooidieren maar kunnen in sommige gevallen ook direct ARs opnemen zoals wel eens gebeurt door kleine marterachtigen en insectivore zoogdieren zoals egels. Het risico lijkt het hoogste te zijn voor predatoren die foerageren op prooisorten die relatief hoge concentratie's ARs hebben gegeten wat het geval kan zijn wanneer in een gebied een bestrijding heeft plaatsgevonden bij een ratten- en muizenuitbraak.

Uit een onderzoek van 2013 in Schotland bleek dat rode wouwen voor 74 % besmet waren met ARs, sperwers 54 %, buizerds 48 %, kerkuilen 44 %, bosuilen 43 %, torenvalken 41 % en slechtvalken 54 %. De concentraties van ARs in verse levers was het hoogste in de rode wouwen en torenvalken (148 en 173 µg/kg lever) De meeste vogels bevatten meer dan 1 soort AR. Als drempelwaarde (de maximale waarde die een lever mag bevatten voordat een vogel waarschijnlijk sterft) wordt verondersteld te liggen bij 150 µg/kg lever voor vogels.

Soortgelijke onderzoeken zijn ook uitgevoerd in Oost-Frankrijk, Denemarken, Noorwegen, Spanje, Ierland en Engeland met vergelijkbare resultaten: ARs zijn aangetoond in vele roofvogelsoorten maar ook in nertsen, otters, wezels, hermelijnen en bunzingen. Vooral in gebieden waar een intensieve bestrijding heeft plaatsgevonden, zoals bij de beverratbestrijding in Oost-Frankrijk, was de concentratie van de ARs in de predatoren (Europese otter en Amerikaanse nerts) hoger.

Rodenticiden in roofvogels en uilen in Nederland

In de periode van 2005 tot 2013 zijn 30 dode vogels onderzocht die allen foerageerden op kleine zoogdieren. 14 vogels waren doodgegaan door trauma; van de overige vogels was de doodsoorzaak niet bekend. Alle levers werden onderzocht op zowel eerste generatie ARs als op tweede generatie ARs. De verspreiding van de onderzochte roofvogels was niet goed verdeeld over Nederland. Zo zijn er relatief weinig vogels onderzocht uit Brabant, Zeeland en Zuid-Holland.

Uit de onderzochte vogels blijkt dat 8 vogels een ARs bevatten en 7 vogels twee ARs. Eerste generatie ARs zijn niet aangetoond. Brodifcoum kwam in 12 gevallen voor, bromadiolon en difenacoum in 4 monsters en floucamafen in 2 monsters. Geen enkele steenuil of ransuil bevatte ARs. Daarentegen werden in alle 3 oehoes ARs (gem. 65,3 µg/kg lever) aangetoond. Het percentage positieve monsters bedroeg voor de buizerds 43 % (gem. 25,8 µg per kg lever), kerkuilen 38 % (gem. 27,5 µg) en torenvalken 75 % (gem. 49,9 µg). Het gemiddelde van alle soorten bedroeg 43,7 µg/kg verse lever. In sommige gevallen was de hoeveelheid ARs zo hoog dat klinische verschijnselen verwacht konden worden.

Hoewel het een klein onderzoek betrof in Nederland was het percentage roofvogels waarin ARs aangetroffen werd min of meer vergelijkbaar met andere Europese onderzoeken. De algemene tendens van dit onderzoek suggereert dat wanneer alle voorwaarden in aanmerking worden genomen, de kans op klinische vergiftigingsverschijnselen 4 % bedraagt bij roofvogels en dat het percentage roofvogels dat minimaal één ARs bevat circa 50 % is. Om deze tendensen statistisch te bewijzen is meer en breder onderzoek nodig.

Duidelijk is wel dat roofvogels in Nederland zeer zeker anticoagulantia bevattende rodenticiden kunnen bevatten en dat voorzichtigheid is geboden bij het uitvoeren van een bestrijding om doorvergiftiging te voorkomen!

BIJEENKOMST 20 MEI

Op 20 mei 2015 vond de NVPB netwerkbijeenkomst plaats over certificering voor private normen en het buitengebruik. Er is uitgebreid gesproken over de Europese standaard voor plaagdierbeheersing die in opdracht van de Europese brancheorganisatie CEPA is ontwikkeld. Ook is een update gegeven over het buitengebruik van rodenticiden. In dit artikel wordt een nadere toelichting op deze Europese standaard en het buitengebruik van rodenticiden gegeven. Ook wordt vooruitgeblikt op de komende maanden.

Europese standaard voor plaagdierbeheersing

De Europese norm voor plaagdierbeheersing (CEN standaard EN 16636) is inmiddels gereed en bevat voorschriften voor de uitvoering van plaagdierbeheersing op het niveau van de bestrijdingstechnicus. Frederic Verwilghen van CEPA, de Europese branchevereniging voor plaagdiermanagement heeft toegelicht dat de standaard is ontwikkeld door de CEN in opdracht van de CEPA. De verwachting is dat de standaard in Europa zal gaan gelden als een minimum voor de uitvoering van plaagdierbeheersing. De standaard stimuleert de Europese plaagdiermanagementbranche om zich verder te professionaliseren. Door certificering voor deze standaard toont een bedrijf aan dat het staat voor kwaliteit, vakkenis en professionaliteit. De NVPB heeft de totstandkoming van de standaard actief ondersteund door deel te nemen in diverse werkgroepen die de standaard hebben ontwikkeld. Het stemt de NVPB tevreden dat op Europees niveau overeenstemming is bereikt over een minimum standaard voor uitvoering van de werkzaamheden. De inhoud van de norm sluit grotendeels aan bij de huidige praktijk en regelgeving in Nederland. Sommige onderdelen gaan verder, zoals de voorschriften die zullen gelden voor verkoopmedewerkers. Voor andere Europese landen zal de standaard ingrijpend kunnen zijn, wanneer de kwaliteit niet van hetzelfde niveau is als in Nederland. De standaard kan worden aangeschaft bij de CEN. Momenteel onderzoekt KPMB hoe zij de certificering voor Nederlandse bedrijven kan faciliteren.

Beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen

De NVPB heeft een oplossing gevonden voor het bedrijfsleven om in de toekomst het buitengebruik van rodenticiden te behouden. Het Ctgb kan de middelen voor buitengebruik opnieuw toelaten wanneer deze worden toegepast conform een integrale werkwijze voor de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen en deze aanpak aantoonbaar leidt tot een verminderd gebruik van deze middelen. De werkwijze moest worden geborgd door invoering van een opleiding en examen voor individuele gebruikers en een certificering voor bedrijven. De NVPB heeft daartoe het Handboek voor de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen ontwikkeld. In dit handboek is de vereiste werkwijze vastgelegd en zijn randvoorwaarden opgenomen voor certificering en opleiding. De overheid heeft vastgesteld dat het Handboek voldoet aan de gestelde minimumcriteria.

Dat betekent dat nu de opleidingen, examens en certificering moeten worden ontwikkeld. KPMB heeft het vertrouwen gekregen om nader onderzoek te doen naar het opzetten van de bedrijfs-certificering voor het buitengebruik. Dit zal de komende maanden moeten worden gerealiseerd, zodat de bedrijven voldoende gelegenheid hebben om zich te certificeren. Per 1 januari 2017 kunnen buiten rodenticiden alleen worden toegepast voor de beheersing van rattenpopulaties, indien de gebruiker daartoe een examen heeft afgelegd en in dienst is van een daartoe gecertificeerd bedrijf. Tot dat moment is sprake van een overgangsregeling.

Vooruitblik

De NVPB heeft zich de afgelopen periode met name gericht op de ontwikkeling van het Handboek. Ook is de NVPB continu in overleg met de stakeholders over de actuele ontwikkelingen in het plaagdiermanagement, zoals de toenemende rattenproblematiek (RIVM) en het toezicht op hygiënevoorschriften (NVWA). De NVPB zal de komende periode zich ook richten op de voorbereidingen voor een themabijeenkomst over plaagdiermanagement, die gezamenlijk met de Koninklijke Vereniging van Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) in de tweede helft van 2015 zal worden georganiseerd. Een ander onderwerp dat de komende maanden speelt is de uitvoering van de motie van Tweede Kamerlid Lutz Jacobi (PvdA) waarin de regering wordt verzocht om met een planmatige en samenhangende aanpak voor de preventie van plaagdieren en de preventie van biociden te komen. De NVPB heeft hierover concrete gedachten en zal hierover in overleg treden met het Ministerie van I&M. Tot slot is de NVPB twee belangrijke projectgroepen gestart om de leden te ondersteunen bij problemen waar zij in de praktijk tegenaan lopen, zoals het gebrek aan kennis over plaagdierbeheersing bij aanbestedende partijen.

Stichting KPMB heeft tijdens de NVPB-netwerkbijeenkomst een uitgebreide presentatie gegeven op de ontwikkelingen met betrekking tot certificering en het initiatief een modulair systeem te introduceren voor de verschillende private normen. Hier wordt elders in dit nummer van PCN nader op ingegaan.

Wilt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen? Abonneer u dan op de nieuwsbrieven van NVPB via www.nvpb.org.

Opleiding en examinering inzake beheersing van rattenpopulaties

Met de nieuwe eisen van het Ctgb met betrekking tot het buitengebruik van rodenticiden zet de professionalisering in de plaagdiermanagementbranche door. Dit betekent dat bedrijven, gemeenten, maar ook agrariërs aan deze eisen moeten voldoen. Een flinke operatie die afgerond moet zijn op 1 januari 2017. Nadat duidelijk werd dat het Ctgb het actief bestrijden met rodenticiden buiten gebouwen wilde verbieden, heeft de NVPB het initiatief genomen om in gesprek te gaan om een definitief, onder alle omstandigheden geldend verbod, te voorkómen. Het Ctgb bleek gevoelig voor de argumentatie van de NVPB, maar stelde daarbij nadrukkelijk dat rodenticiden alleen in uiterste gevallen en onder gecontroleerde omstandigheden toegepast mogen worden. Hiermee is de NVPB aan de slag gegaan. Zij heeft een handboek opgesteld dat uiteindelijk in april 2015 is geaccepteerd door het Ctgb. Daarmee is de weg vrij om de opleiding, het examen en de certificering op te zetten. De redactie ging op bezoek bij SPA Groep om te informeren hoe de opleidingen en examens eruit komen te zien.

Opleiding

José van Uffelen zegt: "Volgens het handboek moeten personen die werkzaamheden verrichten bij het *beheersen van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen* een aanvullende opleiding volgen. Daarbij staat de kennis van het protocol in de opleiding centraal. Tevens sluit de opleiding af met een examen". Het protocol bestaat uit een algemene werkwijze die veel plaagdiermanagementbedrijven nu min of meer ook al hanteren. Essentieel is dat de professional een goed dossier aanlegt waarbij hij de stappen doordenkt, noteert en de juiste keuzes maakt alvorens over te gaan tot uitvoering. Het goed in kaart brengen van risico's om van daaruit de juiste aanpak op te stellen is cruciaal bij het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak. Van Uffelen vervolgt: "Natuurlijk koppelen we nascholingspunten aan deze opleiding *buitengebruik*, zodat plaagdierbeheersers in onze markt géén extra opleiding behoeven te volgen. Voorlopig schatten we in dat we het protocol kunnen trainen en oefenen in 1 dag, waarna de toets plaatsvindt. Aan de hand van casussen en meerkeuzevragen zullen de deelnemers de opleiding afsluiten." De meest betrokken partijen in de branche hebben inmiddels meerdere malen overlegd. Partijen streven ernaar om voor alle partijen een gelijk speelveld te creëren. Het moet dus niet uitmaken of je agrariër bent, werkzaam bent bij een gemeente of professioneel plaagdierbeheerser bent. Van Uffelen daarover: "De exameninstututen CPMV, EVM en Buro Erkenningen willen samen optrekken en waar mogelijk de examens met elkaar delen. Hierdoor is het examen voor iedereen gelijk. Dit is van groot belang in een professionele markt met gelijke eisen".

SPA Groep verwacht dat de opleiding en de examens in het najaar van 2015 kunnen starten. De bedoeling is om op termijn de CTGB-eisen volledig op te nemen in de basisopleiding, waardoor een separate scholing en examen niet meer nodig is.

 Onderdeel SPA Groep		
Nascholing	Opleiding	 Stichting Professionele Arbeid
Partner in plaagdier- beheersing		 Opleiding, Instructie en Praktijkbegeleiding
Full service concept	Inspectie / audits	 Specifieke Deskundigheid Opleidingen
Organisatie ontwikkeling	Kwaliteitsondersteuning	 Organisatie Ontwikkeling en Training
www.musca.nl		 Ontwikkeling, Organisatie & Advies

Pittig drukwerk?
van idee tot concept

alb DRUKKERIJ BAUDOÏN

uw contactpersoon: Peter Doms
INFO: +32 (0)475 433 163

CEPA- en NPMA-bijeenkomst in Frankrijk

Van 3 tot 5 juni heeft in het Palais des Congrès in Juan les Pins in Frankrijk een bijeenkomst plaatsgevonden van CEPA en NPMA. Op deze bijeenkomst waren bijna 200 personen aanwezig uit 35 landen.

Bob Rosenberg, CEO van de NPMA zei tijdens deze bijeenkomst: "Omdat de plaagdierbestrijdingsindustrie steeds meer mondiaal wordt, welke een grotere samenwerking vraagt op alle gebieden, is deze bijeenkomst een eerste stap om de nieuwe uitdagingen tegemoet te treden". Roland Higgins, directeur van CEPA zei: "Onze oproep voor sprekers was vooral groot bij de industrie en de stakeholders. Presentaties werden gehouden over de veranderende regelgeving in Europa en Amerika, verwachtingen van klanten en het certificeren door derden. Door deze bijeenkomst werd er veel kennis met elkaar gedeeld, mede mogelijk gemaakt door onze Amerikaanse collega's, ten gunste van een verdere professionalisering van onze industrie".

De afsluiting van deze bijeenkomst werd gehouden door Bertrand Montmoreau, voorzitter van CEPA. Hij waardeerde zeer de aanwezigheid van de voedingsmiddelenindustrie die haar ervaringen deelde en grote verwachtingen heeft van de Europese standaard voor de plaagdierindustrie. Ook kondigde hij aan dat het eerste plaagdierbestrijdingsbedrijf zich al heeft laten certificeren volgens EN 16636 en het CEPA Certified Protocol.

CEPA lanceert CEN-standaard EN 16636

Op 17 maart lanceerde CEN de nieuwe standaard en het daarbij behorende certificeringssysteem.

CEPA-president Bertand Montmoreay gelooft dat de lancering van de CEN-standaard EN16636 en het CEPA Certified® Protocol bij zullen dragen om het niveau van zijn leden en de klanten te verbeteren. "Dit is een positieve stap die alleen maar goed nieuws kan zijn voor alle betrokkenen. Plaagdierbestrijders krijgen nu een goed uitgangspunt in Europa waar ook hun klanten van zullen profiteren" zei hij. "Wij weten dat er in verschillende delen van Europa onopgeleide plaagdierbestrijders zijn, die niet op de hoogte zijn van de laatste kennis van producten, plaagdieren en wetgeving. Dat zorgt voor grote problemen voor ons allemaal. Maar door de nieuwe standaard en het certificeringssysteem kunnen klanten er op vertrouwen dat ze een professionele plaagdierbestrijdingsservice krijgen. Het zorgt er tevens voor dat we bij het publiek een meer positief imago krijgen en dat het duidelijk wordt dat we een belangrijke rol spelen in Europa op het gebied van gezondheid, voedselveiligheid, milieu en economie."

Peter Whittall van Tripod Consulting hielp om de standaard op te stellen: "Plaagdierbestrijding verandert. We zijn niet alleen meer "rattenvangers" maar ook beschermers van de gezondheid. We helpen mee om verspreiding van ziektes te voorkomen en we zijn ook bezig om resistentieproblemen te voorkomen."

Om aan de gestelde eisen te voldoen moet aan bijscholing worden gedaan om op de hoogte te blijven van de laatste stand van de ontwikkelingen binnen het plaagdiergebied.

Bedrijven die mee willen doen aan deze CEN-standaard moeten aan alle gestelde eisen voldoen en zullen vervolgens om de 18 maanden geaudit worden.

De norm is nog vrijwillig maar het zou best kunnen dat de norm te zijner tijd als een vereiste wordt ingevoerd in geheel Europa. De norm is te bestellen op <https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENEN-166362015-en.htm>. Er is nog geen Nederlandse editie beschikbaar.

HOE ZIT HET MET ONZE VEILIGHEID?

De afgelopen periode is voor PLA..N. erg belangrijk geweest en het bestuur is met vele zaken bezig. Het ledenaantal groeit gestaag hetgeen erg goed is voor een nog jonge vereniging. Hieruit blijkt dat onze visie en missie aanslaan. PLA..N. heeft nu bijna 50 leden! Het secretariaat reageert snel op gestelde vragen en is attent bij allerlei zaken betrokken en zo wil PLA..N. het ook. Als voorbeeld de periodieke Nieuwsbrief van PLA..N. die vol staat met actualiteiten en wetenswaardigheden.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maar er is nog veel te doen voor onze leden. De plaagdierbestrijdingsbranche staat voor de opdracht om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) toe te passen: Maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaam ondernemen of maatschappelijk ondernemen is een vorm van ondernemen gericht op economische prestaties (profit), met respect voor de sociale kant (people), binnen de ecologische randvoorwaarden (planet): de triple-P-benadering. Het betekent dat iedereen bewust moet worden gemaakt van het feit dat het automatisch inzetten van biociden tot het verleden behoort. Dat vergt niet alleen tijd, voorlichting en verandering van werkwijze maar ook overleg om spelregels daarvoor op te zetten. PLA..N. is daarom vertegenwoordigd in diverse organisaties die daarbij betrokken zijn: Alex Mars heeft zitting in het bestuur van de KPMB en Gerrit Otten in het College van Deskundigen. Overleg met alle betrokken organisaties is belangrijk om tot een gezamenlijk plan te komen.

Verbod buitengebruik rodenticiden

Het verbod van het buitengebruik van rodenticiden heeft geleid tot veel overleg en het is dan ook een periode van zoeken geweest naar vormen van overleg en samenwerking met diverse partijen. Als voorzitter van PLA..N. betreur ik het feit dat de overheid onze branche regels oplegt, deze wijzigt maar niet actief wil meewerken om tot een oplossing te komen. Actief een bijdrage leveren zou niet alleen de zaak kunnen versnellen maar ook de verdeeldheid binnen onze branche aanzienlijk kunnen verkleinen. Toch is PLA..N. blij met de tot nu toe behaalde resultaten. Een sector ombuigen vergt nu eenmaal tijd en inspanning. Samenwerking met andere stakeholders zal er in resulteren dat er een andere denk- en handelwijze zal ontstaan waarin aanzienlijk minder biociden worden ingezet en alles beter inzichtelijk zal worden gemaakt.

Jaarlijkse bijeenkomst

Het is reeds een traditie geworden dat PLA..N. een jaarlijkse bijeenkomst organiseert voor leden en niet-leden. Dit jaar zal het thema "Plaagdierbestrijding anno 2020" zijn. De datum is 29 oktober (aanvang 13.30 uur) en ook deze keer wordt de bijeenkomst gehouden in Zeewolde. We verwachten weer een zaal vol met vertegenwoordigers uit alle sectoren die direct of indirect met de plaagdierbestrijdingsbranche te maken hebben, zoals beleidsmakers, handhavers, producenten, leveranciers en natuurlijk plaagdierbestrijders. De uitgenodigde sprekers en de paneldiscussie zullen garant staan voor een interessante middag waarin vele facetten uit de bestrijdingsbranche zullen worden besproken. Na afloop kunt U genieten van ons gezamenlijk buffet. Binnenkort komt de nodige informatie over deze bijeenkomst op onze website en via de Social Media zoals LinkedIn, Facebook en Twitter.

Innovatie Steunpunt Plaagdierbeheersing

PLA..N. heeft een werkgroep Innovatie Steunpunt Plaagdierbeheersing opgericht. Wij roepen iedereen op om gezamenlijk nieuwe ideeën voor onze branche te ontwikkelen. Een aantal vragen die ons nu al bezighouden zijn:

- Wat eisen opdrachtgevers straks van de plaagdierbestrijder?
- Welke toelatingen worden straks nog afgegeven door het Ctgb?
- Wat kan de plaagdierbestrijder aan een opdrachtgever met een clean room nog voor diensten aanbieden?
- Hebben wij nog wel een vakbekwaamheidsdiploma nodig?
- Wat is het beleid van de overheid?
- Waarop gaat de handhaving zich toespitsen?

Onder andere bovengenoemde vragen zullen wij met elkaar in het Innovatie Steunpunt Plaagdierbeheersing bespreken, waarbij we gebruik zullen maken van de aanwezige kennis en ervaring en dat zullen we verder bespreken met de leden van PLA..N..

Veilig werken

Veilig werken is een onderwerp dat meer aandacht moet krijgen binnen onze branche. Het is niet alleen wettelijk verplicht, maar bij ongelukken, als gevolg waarvan niet meer gewerkt kan worden, heeft een plaagdierbestrijder geen inkomen meer.

Het vak van plaagdierbestrijder is niet zonder risico's: gebruik van biociden, gebruik van ladders, trappen en hoogwerkers, vaak werken onder warme omstandigheden, flexibel werken en het vaak niet-gebruiken of onoordeelkundig gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) wat kan leiden tot oog-, oor- en ademhalingsproblemen. Plaagdierbestrijders worden opgeleid tot het weren en bestrijden van plaagdieren, maar het onderdeel veiligheid is iets wat in mijn ogen zeker uitgebreider moet worden behandeld. Waarschijnlijk is bij vele plaagdierbestrijders nog geen wettelijk verplichte Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Een branche-gerelateerde RI&E is wenselijk en kan helpen om de risico's voor de plaagdierbestrijders beter in kaart te brengen. Een punt daarbij zal zeker zijn, voorlichting over de uitvoering van de Wet Vervoer Gevaarlijke stoffen en het VLG (Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen). Een branche RI&E zou gezamenlijk opgezet kunnen worden in samenwerking met plaagdierkenniscentra, opleidingen en brancheorganisaties. Binnen onze branche is voldoende kennis aanwezig om dat snel en eenvoudig uit te voeren.

Rob van Veldhuijzen, voorzitter.

DERDE KAD-KENNISKRING DIERPLAGEN 'DUURZAAM PLAAGDIERBEHEER IN DE STAD'

Tekst: Dr. Albert C.M. Weijman, KAD

Ook de derde KAD-Kenniskring Dierplagen van 28 mei jl. werd een informeel en informatief succes. Dat succes was het resultaat van samenwerking. Samen met de Vereniging Stadswerk kwam deze editie van de Kenniskring tot stand. Samen met het Natuurhistorisch Museum Rotterdam werd het programma samengesteld. De noodzaak van samenwerking op het gebied van duurzaam plaagdierbeheer werd direct al benadrukt tijdens de opening, die werd verricht door een lid van de Tweede Kamer: Lutz Jacobi. In december 2014 werd haar motie over Duurzaam Plaagdierbeheer kamerbreed ondersteund. Tijdens de Kenniskring in de Hoboken Salon van 'Het Natuurhistorisch' stond zij stil bij het belang om voortvarend samen te gaan werken bij de uitvoering van de motie. De kern daarvan is verbetering van de gemeentelijke publieksvoorlichting als basis voor het terugdringen van het gebruik van biociden. Biologische kennis is de basis van preventie. Lutz Jacobi benadrukt een KAD-slogan die tot winst moet leiden: 'Dieren die niet geboren worden hoeven ook niet te worden gedood'. Zo kan winst geboekt worden op het gebied van dierwelzijn en volksgezondheid. De motie Jacobi nodigt de regering uit om de samenwerking tussen ministeries serieus te gaan nemen en vraagt daarbij om een planmatige aanpak. Versnippering werkt kostenverhogend en bevordert duurzaamheid bepaald niet.

De directeur van 'Het Natuurhistorisch', professor Jelle Reumer, nam de eerste presentatie over de betekenis van de stadnatuur voor zijn rekening. De stad is een biotoop waar speciaal aangepaste dieren en planten zich thuis voelen. De stad is een onderdeel van de natuur. Dat biologische feit is de basis van een andere visie op de omgang en het beheer van lastige en schadelijke dieren binnen de stedelijke omgeving. De kennis van de leefwijze van dieren biedt mensen natuurlijke mogelijkheden om de aantallen drastisch te beperken. 'Problemen aan de wortel aanpakken', is zijn degelijk onderbouwde credo. Na de presentatie van Jelle Reumer presenteerde de curator van het museum, Kees Moeliker, een aantal plaagdieren 'met een verhaal'. Zoals de kamermuis, die hij in een dienstenvolp van de Tweede Kamer van een anonieme schenker ontving en die in de Tweede Kamer gevangen zou zijn. Ook kwamen de schroefrat, de dominomus en de piepende remmuis aan bod. Amusant en leerzaam.

Tijdens de pauze was er gelegenheid om de tentoonstelling 'Pure Veerkracht - de stad is ook natuur' te bezichtigen.

Na de pauze kregen de directeuren van Stadswerk en het KAD, Maarten Loeffen en Nico Vonk, gelegenheid om beide 'groene organisaties' te presenteren. Met de toekenning van het eerste gemeentelijke KAD-Keurmerk Duurzaam Plaagdierbeheer aan de gemeente Deurne besloot Nico Vonk zijn presentatie. Het bijbehorende certificaat werd namens de gemeente Deurne in

ontvangst genomen door een man van de praktijk, bestrijdingstechnicus Ron Zijpveld.

Samen met de aanwezigen en onder leiding van Maarten Loeffen werd gediscussieerd over een aantal stellingen. Over taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Over de voordelen van duurzame plaagdierbeheersing. Over de noodzaak van uniform beleid. Over de (on)wenselijkheid van het preventief plaatsen van giftige lokazen. Steeds werd door de deelnemers benadrukt dat samenhang en samenwerking noodzakelijk is om de transitie van traditionele ongediertebestrijding naar duurzame plaagdierbeheersing mogelijk te kunnen maken. De volgende aanbevelingen kwamen boven drijven:

- Plaagdieren zijn een beheersbaar onderdeel van de stadnatuur.
- Preventie heeft voorrang boven traditionele bestrijding.
- Gemeenten zijn gebonden aan wettelijke taken.
- Realiseren van maatwerk vanuit samenhangend beleid.

Duurzaam plaagdierbeheer is dus méér dan het werken met een IPM-Protocol. Het RIVM en het KAD zullen samen opnieuw gaan praten over de realisatie van een landelijk systeem van monitoring. De directeuren van Stadswerk en het KAD namen zich voor om intensiever te gaan samenwerken. De doelstellingen bleken dicht bij elkaar te liggen. Duurzaam onkruidbeheer en duurzaam plaagdierbeheer zijn gebaseerd op eenzelfde visie!

De conclusie van deze derde KAD-Kenniskring is: SAMEN. Samenwerking en samenhang. Na afloop van de bijeenkomst werd niet voor niets samen gezellig nagepraat en de gezamenlijke dorst gelest.

EXCLUSIEF VAN KILLGERMRIWA

Een greep uit ons uitgebreid assortiment aan producten voor de professionele plaagdierbestrijder.

EIGEN GAMMA

Het SAKARAT Gamma

www.killgermriwa.com/onlinecatalogus/sakarot

Het AF Gamma

www.killgermriwa.com/onlinecatalogus/af-range

KILLGERMRIWA IS TEVENS EXCLUSIEF DISTRIBUTEUR VAN:

NIEUW
nu ook in 8 KG
verpakking!

NIEUW
PCO BELGIË!

NIEUW
EVO Mouse

AGENDA 2015/2016/2017

DATUM	CURSUSSEN/CONGRESSEN/BEURZEN	ORGANISATIE / WEBSITE	PLAATS
1 september 2015	ECHA Biocides Stakeholders' Day	European Chemical Agency	Helsinki
2 - 3 september 2015	26th Faopma Convention 2015	www.Faopma.com	Penang, Maleisië
21 - 25 september 2015	10th European Vertebrate Pest Management Conference	http://www.evpmc.org	Seville (S)
20 - 23 oktober 2015	PestWorld 2015	https://nmpapestworld.org	Nashville (USA)
29 oktober 2015	Bijeenkomst PLA..N	secretariaat@ platformplaagdierbeheersing.nl	Zeewolde
4 november 2015	PestTech 2015	http://www.npta.org.uk/event/pesttech-2015	Birmingham
25 - 26 november 2015	Parasitec 2015	www.parasitec.org	Istanbul
Tweede helft 2015	Harmonisatiedag	kpmb@kpmb.nl	Stuttgart
najaar 2015	KAD-Kenniskring	info@KAD.nl	
5 - 7 januari 2016	PestTech3	www.pestworld.org	San Jose (USA)
2 - 3 maart 2016	Pest-Protect® 2016	booking-2016@pest-protect.eu	Stuttgart
26 april 2016	Benelux Pest 2016	www.beneluxpest.nl	Veldhoven
14 - 16 september 2016	27th FAOPMA Conference 2016	www.aepma.com.au	Gold Coast (Australië)
22 - 23 maart 2017	PestEx	www.bpca.org.uk	Londen

CTGB NIEUWS

Na ruim 35 jaar in Wageningen te zijn gehuisvest, verhuist het Ctgb deze zomer naar Ede. Staatssecretaris van Economische Zaken mw. Sharon Dijksma opende samen met wethouder mw. Willemien Vreugdehil op donderdag 11 juni het nieuwe kantoor van het Ctgb. Alle 130 medewerkers van het Ctgb betrekken de 1e en 2de etage van het volledig gerenoveerde pand in het Horapark. De inrichting van het kantoor is gebaseerd op de visie van het Ctgb waarin transparantie, de toepassing van de vernieuwde huisstijl en het interieur en de ontmoetingsgelegenheden waarmee de interne cohesie wordt versterkt.

Wilt u een biocide op de markt brengen en daar graag advies over krijgen? Bezoek dan de voorlichtingsbijeenkomst over biociden op 10 december. Naast algemene informatie over de biocide-wetgeving krijgt u ook informatie over het aanvraagproces en de mogelijke ondersteuning door het Ctgb bij de voorbereiding van een aanvraag.

Het Ctgb beoordeelt biociden op:

- de werkzaamheid
- de effecten op het milieu
- de effecten op de mens
- de fysisch-chemische eigenschappen.

Om de beoordeling uit te voeren maakt het Ctgb gebruik van een meetlat: het zogenaamde toetsingskader. Dit is een verzamelaanpak voor wet- en regelgeving, nationaal en internationaal beleid en wetenschappelijk-inhoudelijke richtsnoeren.

Kijk eens op de website van het Ctgb. Deze bevat interessante informatie voor de plaagdierbestrijder: www.ctgb.nl

DE KILLGERMRIWA CATALOGUS 2015

in zowel PAPIEREN als DIGITALE VERSIE!

Log in op uw account via www.killgermriwa.com/onlinecatalogus/ en download uw GRATIS exemplaar. Bovendien kunt u via onze online catalogus snel en gemakkelijk bestellen.

Ook nieuw vanaf 2015: voor uw klanten hebben wij tevens een versie zonder prijzen beschikbaar gesteld. Deze is te downloaden via www.killgermriwa.com/downloads.

KILLGERMRIWA - SAMEN KOMEN WE TOT DE BESTE OPLOSSING!

www.killgermriwa.com